

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakunnan kokoonpano v. 1961 oli seuraava: lakit.lis. Georg Ehrnrooth, tal.hoit. Sven Friberg, siht. Taisto Johtainen, siht. Aarne Koskinen, varat. Randall Nybom, varat. Jarl Nyman, asent. Eero Sainio, sos.pääll. Osmo Vesikansa ja varat. Tapani Virkkunen. Puheenjohtajaksi kaupunginvaltuusto määräsi varat. Virkkusen (3.2. 180 §) ja varapuheenjohtajaksi valittiin lakit. lis. Ehrnrooth. Kaupunginhallituksen edustajana oli apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius (27.1. 102 §).

Lautakunnan kokoukset päätettiin pitää perjantaisin klo 16 lautakunnan toimistossa (3.2. 178 §); kesäaikana ja eräiden pyhäpäivien vuoksi muutettiin kokouspäiviä tilapäisesti (24.3.452 §, 5.6. 776 §, 16.6. 883 §, 4.8. 1 095 §, 18.12. 1 859 §). Ylimääräinen kokous päätettiin pitää 18.9. (15.9. 1 347 §). 2.10. lähtien päätettiin kokoukset pitää maanantaisin klo 16 (22.9. 1 387 §).

Merkittiin tiedoksi palkkalautakunnan käytössä olevien tilien asemaa koskevat tiedotukset, ratkaisemattomien asiain luettelo ym. (14.4. 535 §, 4.8. 1 063 §, 10.3. 365 §, 17.3. 3 98 §).

Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, — että palkkalautakunnan yhteyteen perustettaisiin urakkahinnoittelukysymyksiä käsittelevä neuvottelukunta, jonka jäseniksi määrättäisiin palkkalautakunnan valitsema edustaja, joka toimisi neuvottelukunnan puheenjohtajana sekä lisäksi yksi kaikkia teollisuuslaitoksia edustava, yksi rakennusvirastoa, yksi satamarakennusosastoa ja yksi liikennelaitosta edustava insinööri, — että neuvottelukunnan tehtävänä olisi toimia yhdyselimenä urakkahinnoittelukysymyksissä palkkalautakunnan ja virastojen välillä, tehdä ehdotuksia lähinnä urakkahinnoitteluun liittyvien kysymysten hoidosta ja tarvittaessa antaa urakkahinnoittelun tarkastusta koskevia ohjeita, käsitellä neuvoantavana elimenä kysymyksiä, jotka kaupungin eri virastojen ja laitosten urakkahinnoitteluja selviteltäessä tulevat esille ja jotka palkkalautakunnan toimesta saateetaan neuvottelukunnan käsiteltäväksi, antaa asiantuntijalausuntoja palkkalautakunnalle neuvottelukunnan toimialaan kuuluvista kysymyksistä, — että neuvottelukunnan sihteerinä olisi urakkahinnoittelun tarkastaja, — että neuvottelukunnan jäsenet ja sihteeri olisivat oikeutettuja valtuuston vahvistamien perusteiden mukaiseen kokouspalkkioon sekä — että neuvottelukunnalla olisi oikeus kuulla asiantuntijoita (24.3. 443 §).

Puh.joht. Virkkunen ja toim.pääll. Salmio oikeutettiin toimimaan kaupungin neuvottelijoina palkkalautakunnan käsiteltävissä asioissa kertomusvuoden aikana (20.1. 100 §).

Palkkalautakunnan toimiston taholta oli esitetty, että kaupungin neuvottelijain lukumäärää lisättäisiin, koska mm. järjestötoiminnan vilkastumisen vuoksi käytä-

3. Palkkalautakunta

vien neuvottelujen lukumäärä oli huomattavasti lisääntynyt. Neuvottelukelpoisia järjestöjä oli jo yli 20 ja varsinkin pienempiä neuvotteluja uusien järjestöjen kanssa oli jouduttu käymään runsaasti. Näin ollen palkkalautakunta päätti, että edellä mainittujen lisäksi palkkalautakunnan neuvottelijana toimii lautakunnan varapuheenjohtaja, jolla on oikeus tarvittaessa kutsua myös palkkalautakunnan apulaistoimistopäällikkö neuvottelijaksi (17.2. 258 §).

Palkkalautakunta päätti todeta, että apulaistoimistopäälliköksi valitulla hovioik. ausk. Juha Kesolla oli edellä selostetun päätöksen mukainen neuvotteluoikeus (8.9. 1 276 §).

Toimisto. Kaupunginhallitukselle päätettiin esittää kaupunginvaltuustolle edelleen esitettäväksi, että palkkalautakunnan toimiston tilapäinen 34. palkkaluokan apul.toimistopäällikön virka vakinaistettaisiin 1.6. lukien. Vielä esitettiin kaupunginhallitukselle, että vakinaistettuun apulaistoimistopäällikön virkaan saataisiin virkaa haettavaksi julistamatta nimittää viran haltija, varat. Olavi Kaattari (28.4. 594 §).

Merkittiin tiedoksi ilmoitus, että apul.toim.pääll. Olavi Kaattari oli nimitetty apulaiskaupunginsihteeriksi (5.6. 797 §).

Palkkalautakunta päätti myöntää siht. Olavi Kaattarille eron virastaan 1.8. alkaen ja samalla todeta hänen hoitamansa tp. apulaistoimistopäällikön viran tulleen vakinaistetuksi 1.6. lähtien ja hänen viranhoitonsa tilapäisessä virassa lakanneen samasta päivämäärästä alkaen (16.6. 855 §).

Päätettiin hyväksyä toimenpiteet apulaistoimistopäällikön ja sihteerin viran haettavaksi julistamisesta sekä palkkauksen järjestelystä. Lisäksi palkkalautakunta päätti määrätä varat. Kaattarin viransijaiseksi apul.toim.päällikön virkaan 1.6.—31.7. väliseksi ajaksi (16.6. 856 §).

Apulaistoimistopäällikön virkaan päätettiin valita hovioik. ausk. Juha Keso 15.9. alkaen tavanomaisella ehdolla (16.6. 858 §, 8.9. 1 265 §).

Palkkalautakunta päätti määrätä vs. sihteerin, hovioik. ausk. Juha Keson viransijaisena hoitamaan 1.8. avoimeksi tulevaa palkkalautakunnan toimiston apulaistoimistopäällikön virkaa siihen kuuluvien palkkaeduin sanotusta päivästä alkaen toistaiseksi ja enintään siihen saakka, kunnes virka vakinaisesti täytetään, sekä määrätä palkkalautakunnan toimistoon 30. palkkaluokkaan kuuluvan sihteerin, lainop.kand. Väinö Heinikaisen hoitamaan 1.8. avoimeksi tulevaa palkkalautakunnan 32. palkkaluokkaan kuuluvaa sihteerin virkaa siihen kuuluvien palkkaeduin ko. päivästä alkaen toistaiseksi ja enintään siihen saakka kunnes virka vakinaisesti täytetään (7.7. 951 §).

32. palkkaluokan sihteerin virkaan päätettiin valita lainop.kand. Väinö Heinikainen 15.9. alkaen (8.9. 1 266 §).

30. palkkaluokan vakinaisen sihteerin virka päätettiin julistaa haettavaksi, haku-aika 14 p (8.9. 1 277 §).

Sen jälkeen kun urakkatöiden hinnoitteluun liittyvien kysymysten käsittelyä varten perustetun toimihenkilön toimi oli ollut haettavana, oli sitä hakenut 9 henkilöä. Näistä palkkalautakunta päätti valita toimeen teknikko Toimi Filpun 115 000 mk:n kuukausipalkalla sekä hänen kieltäytymisensä varalta teknikko Into Malmin (3.2. 177 §, 10.2. 190 §).

Palkkalautakunta päätti, että ko. työsopimussuhteeseen palkatusta toimihenkilöstä käytetään nimitystä tarkastaja (10.3. 366 §).

Toimistoapulaiselle Kaarina Rokalle myönnettiin anomuksesta ero 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virasta 2.2. alkaen (20.1. 97 §).

Samoin myönnettiin ero toim.apul. Lahja Karppiselle 1.1.1962 alkaen (11.12. 1 816 §).

Palkkalautakunnan toimiston 14. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan päätettiin virkaa haettavaksi julistamatta nimittää 6.3. alkaen toimiston 12. palkkaluokan toimistoapulainen Eila Czarneck (3.3. 333 §, 10.3. 367 §). 12. palkkaluokan tp. toimistoapulaisen virkaan, joka toistaiseksi tulisi olemaan leski- ja orpoeläkekassan käytössä, päätettiin virkaa haettavaksi julistamatta nimittää ko. kassan osapäivätyössä oleva tp. toimistoapulainen Irja Alakoski 6.3. alkaen lääkärintodistuksen esittämistä koskevalla ehdolla sekä muuttaen hänen aikaisempaa virkamääräystään, joka olisi päättynyt vasta 31.3.1961 (3.3. 334 §).

Kahdelle palkkalautakunnan toimiston henkilökuntaan kuuluvalla viranhaltijalle myönnettiin oikeus asua kaupungin hallinnollisen alueen ulkopuolella (3.2. 170 §, 3.3. 336 §).

Kaupunginhallitukselta päätettiin pyytää lupa pitää 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virka toistaiseksi avoimna odotettavissa olevan toimistohuoneiston muuton sekä siinä yhteydessä mahdollisten uusien virkajärjestelyjen takia (10.3. 368 §).

Lisäksi palkkalautakunta teki päätöksiä, jotka koskivat tilapäisen työvoiman palkkaamista toimistoon ym. (19.5. 720 §, 21.6. 911 §).

Toimiston muuttamista uuteen huoneistoon Rauhank. 9:ään koskevassa asiassa lautakunta päätti hyväksyä toimiston toimenpiteet sekä merkitä tiedoksi kiinteistölautakunnan tämän johdosta 26.6. tekemän päätöksen (7.7. 988 §).

Viranhaltijain palkkojen tarkistaminen. Kunnallisvirkamiesyhdistys oli esittänyt, että ryhdyttäisiin välittömästi neuvotteluihin kaupungin viranhaltijain palkkojen ja eläkkeiden korottamiseksi, koska myöskin yleisillä työmarkkinoilla oli jo sovittu palkkojen tarkistuksista v:ksi 1961—1962. Kaupunkiliiton toimisto oli tehnyt ko. asiasta esityksen kaupungin- ja kauppalanhallituksille viitaten siinä yleisillä työmarkkinoilla tehtyyn ns. runkosopimukseen, jonka mukaan palkat v:n 1961 alusta nousevat 3.5 % ja seuraavan vuoden alusta 3 %. Lisäksi suoritettaisiin ns. arkipyhäkorvaus sopimuskauden ensimmäisen vuoden alusta kolmelta arkipyhältä ja toisen vuoden alusta lukien edellisten lisäksi kahdelta arkipyhältä. Kun kolmen arkipyhän korvaus prosentteissa on n. 0.8 %, on tosiasiallinen palkkojen korotus v. 1961 n. 4.3 % ja vastaava korotus seuraavana vuonna 3.5 %. Sekä Kunnallisvirkamiesliitto että Suomen Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto olivat tehneet omat korotusesityksensä, jotka eräiltä osin poikkesivat yleisillä työmarkkinoilla tehdyistä sopimuksista. Kun ei järjestöjen ja Kaupunkiliiton välillä käydyissä neuvotteluissa saatu aikaan yhteistä suositusta, päätti Kaupunkiliiton hallitus suositella kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen tarkistamista lähinnä valtioneuvoston esittämän ratkaisun pohjalta kuitenkin siten, että suositus koski vain vuotta 1961. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle ehdottaa, että kaupungin viranhaltijain ja kuukausipalkkaisten työ sopimussuhteessa olevien toimihenkilöiden palkat samoin kuin kaupungin maksamat eläkkeet tarkistettaisiin Kaupunkiliiton suosituksen mukaisesti (27.1. 136 §, kunn.as.kok. n:o 13).

Virkasäännön eräiden muutosten johdosta annettavat ohjeet. Palkkalautakunta huomautti, että virkasäännön 31 §:n 1 mom:n mukaan oikeus ylityökorvaukseen on riip-

3. Falkkalautakunta

puvainen laissa, virkasäännössä tahi eri päätöksellä määrätystä työajan pituudesta. Työaikalain alaisiin viranhaltijoihin on tällöin sovellettava sanottua lakia myös ylityötä määriteltäessä, eikä tällaisen henkilökunnan osalta arkipyhänä tehty työ voi olla ylityötä, ellei se ylitä 8 t päivässä tai 47 t viikossa. Ei myöskään muiden viranhaltijain arkipyhänä varsinaisena virka-aikana tekemää työtä ole pidettävä ylityönä. Näin ollen saavat kaikki viranhaltijat arkipyhänä tekemästään työstä varsinaiselta työajaltaan vain yksinkertaisen tuntipalkan, mikä on sunnuntaityökorvausta. Palkkalautakunta hyväksyi esitetyt ohjeet toimitettaviksi kaikille lauta- ja johtokunnille, virastoille ja laitoksille (26. 5. 746 §, 5.6. 775 §, kunn.as.kok. n:o 35).

Ylityökorvauksen suorittaminen sunnuntaina tehdystä työstä. 15 sähkölaitoksen viranhaltijaa olivat lääninhallitukselle osoittamassaan anomuksessa maininneet olleensa virkatehtäviään hoitamassa sunnuntaina eli I pääsiäispäivänä. Tältä päivältä heille suoritettiin vain yksinkertainen tuntipalkka sunnuntaityökorvauksena. Anojien tiedusteluun oli ilmoitettu laitoksen taholta, että palkkalautakunta oli antanut sellaisen ohjeen, että ylityökorvausta sunnuntaityöstä ei makseta, mikäli edellisen viikon vahvistettu työtuntimäärä ei ole täysi. Sen johdosta, että pitkäperjantai oli vapaapäivä, ei ko. viikon työtuntimäärä ollut tullut täyteen. Palkkalautakunnan esittämä virkasäännön tulkinta oli kuitenkin anojien mielestä väärä, koska virkasäännön mukaan vain päivittäinen työaika on erikseen vahvistettu ja viikottainen työaika tulee vain poikkeustapauksissa kysymykseen. Edelleen anojat olivat sitä mieltä, että lauantaisin sekä pyhä- ja juhlapäivien aattoina varsinaisen työajan jälkeen samoin kuin sunnuntaina suoritetusta muusta kuin vuorotyöstä on heti maksettava korotettu palkka. Tällöin sunnuntaina tehty työ on aina ylityötä, mikäli ei ole kysymys vuorotyöstä. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että käsiteltäessä virkasäännön työaikaa ja ylityön ja sunnuntaityön korvaamista koskevien ohjeiden antamista palkkalautakunta 26.6.1951 päätti neljällä äänellä neljää vastaan puheenjohtajan äänen ratkaistessa katsoa, että sekä työaikalain alaiset että muut viranhaltijat ovat ylityökäsitteen suhteen asetettava samaan asemaan ja tämän mukaisesti annettiin ohjeet, joita on selostettu edellisessä asiassa.

Työneuvoston ko. asian johdosta antamassa lausunnossa oli mainittu, että tunti-työntekijälle maksetaan sunnuntaina tehdystä työstä kaksinkertainen palkka. Tämä on luonnollista, koska työntekijä sunnuntaina työstä poissa ollessaan ei saa mitään palkkaa, mutta kuukausipalkkaiselle maksetaan sunnuntaityöstä kuukausipalkasta erillisenä yksinkertainen tuntipalkka sunnuntaityökorvauksena, koska perustuntipalkan katsotaan sisältyvän kuukausipalkkaan. Edelleen oli toisessa työneuvoston lausunnossa sanottu mm.: »Työaikalain 5 §:ssä on säädetty säännöllisen työajan enimmäismäärä vuorokautta ja viikkoa kohti. Jos työntekijän työaika jonakin viikon päivänä on ylittänyt vuorokautisen säännöllisen työajan enimmäismäärän, on ylittävää osa ylityöaikaa, jota ei ole luettava sen viikon säännölliseen työaikaan. Näin ollen sunnuntaina tehdystä työstä on ainoastaan siltä ajalta, joka ylittää vuorokauden säännöllisten työtuntien tai sen viikon säännöllisen työajan enimmäismäärän, maksettava sunnuntaikorotuksen lisäksi lainmukainen ylityökorvaus.» Edellä sanottu perusteella palkkalautakunta esitti em. anomuksen hylättäväksi (14.8. 1 139§).

Päivystyskorvaukset. Kauniaisten hoitokodin ylihoitajan päivystyskorvauksen vahvistamisen oli kaupunginhallitus lähettänyt palkkalautakunnalle sen jälkeen kun sairaalalautakunta oli oikeutettu järjestämään ko. päivystyksen. Ko. hoitokodin sai-

raanhoitajalle oli vahvistettu vastaavanlainen päivystysvelvollisuus, mutta koska hän on työaikalain alainen, tulee hänelle ilman muuta suorittaa korvaus puolesta sitä aikaa, jonka hän joutuu olemaan sidottuna. Ylihoitaja sen sijaan kuuluu työaikalain ulkopuolella oleviin viranhaltijoihin, joten mainittu korvausperuste häneen nähden on enimmäismäärä. Koska kyseessä oli verraten pieni laitos, jossa sekä ylihoitaja että sairaanhoitaja suorittavat samantyyppistä päivystystä, oli ylihoitajan päivystystä pidettävä toissijaisena, koska hänellä on määräysvalta alaisiinsa nähden. Näin ollen palkkalautakunta päätti vahvistaa Kauniaisten hoitokodin ylihoitajan päivystyskorvausperusteeksi 1/3 siitä ajasta, jonka hän hänelle määrätyn päivystysvelvollisuuden mukaisesti joutuu olemaan sidottuna (17.2. 249 §).

Palkkalautakunta päätti muuttaen v. 1947 tekemänsä päätöstä vahvistaa rakennusviraston katurakennusosaston viemäri- ja katukorjausten vaatimasta päivystyksestä huolehtivien rakennusmestarien päivystyskorvausperusteen 1/8 varallaoloon käytetystä ajasta, edellyttäen että päivystystä samalla tehostetaan määräyksellä, jonka mukaan päivystäjän on oltava aina puhelimella tavattavissa (9.6. 819 §).

Pyhätyökorvauksen suorittamista ns. kotitalousharjoittelijoille koskevan Koskelan sairaskodin vs. johtajan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltolautakunnalle, että ko. harjoittelijoihin on sovellettava työaikalakia ja heille siten suoritettava lain edellyttämät pyhätyö- ym. korvaukset (8.9. 1 273 §).

Sunnuntaityökorvauksen maksamista koskeva tulkintaohje. Satamalaitos oli tiedustellut, miten oli tulkittava palkkalautakunnan 5.6. tekemää päätöstä varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla palvelevien viranhaltijoiden sunnuntaityökorvauksen maksamiseen nähden. Palkkalautakunta päätti tulkintanaan ilmoittaa satamalaitokselle, että esityksessä mainituille viranhaltijoille saatiin, kuten ns. arkipyhiltäkin maksettiin kaupunginhallituksen 29.4.1953 tekemän päätöksen mukaan, maksaa virkasäännön sunnuntaityökorvausta suurempaa korvausta niissä tapauksissa, jolloin liikennöitsijät korvaavat ylimenevän osan satamalaitokselle (7.7. 1 020 §).

Kansakoulunopettajien palkkauksen ja eläkkeiden mahdollinen tarkistaminen. Kaupunginhallitus oli 15.12.1960 kehottanut palkkalautakuntaa selvittämään em. kysymystä sekä antamaan siitä lausuntonsa. Myöskin ao. järjestöjen taholta lähetetyissä kirjelmässä oli viitattu kansakoulunopettajien palkkauksessa esiintyviin epäsuhtaisuuksiin ja pyydetty niiden oikaisemista. Asian valmisteluvaiheessa oli ko. opettajien edustaja ilmoittanut, että kouluhallitus todennäköisesti hyväksyisi esitetyt palkkojen tarkistukset, mikäli määrättyjä muutoseikkoja koskevia vaatimuksia noudatettaisiin. Esittelijä oli kuitenkin tullut käymiensä keskustelujen perusteella siihen tulokseen, että mm. ohjesäännön muutosta, jossa uuden järjestelmän valinneiden opettajien palkkaus sidotaan valtuuston kulloinkin vahvistaman virkasäännön mukaiseen palkkaukseen, ei voitaisi hyväksyä sekä että kaupungin uuden palkkausjärjestelmän valinneiden opettajien palkkaus oli jo ennestään niin korkea, ettei sen korottaminen eri opetusalojen yleistä palkkatasoa silmällä pitäen voinut tulla kysymykseen. Näiden tietojen erilaisuudesta johtuen olisi välttämätöntä saada selvyys eräistä tulkintakysymyksistä, ennen kuin asia viedään kaupungin päättävien elinten käsiteltäväksi. Sen vuoksi esittelijä ehdotti, että kouluhallitukselta pyydettäisiin, mikäli mahdollista kirjallinen lausunto siitä, mikä tai mitkä ehdolla olevista kansakoulujen ohjesäännön palkkauksia koskevan pykälän muutetuista sanamuodoista

3. Palkkalautakunta

voisivat saada kouluhallituksen hyväksymisen. Palkkalautakunta päätti antaa lausunnon kaupunginhallitukselle esittelijän ehdotuksen mukaisesti (3.3. 332 §, 10.3. 356 §, 5.6. 791 §, 8.9. 1 270 §, 15.9. 1 332 §).

Satamavirkailijain palkkojen korotusta koskeva esitys. Merimies-Unioni oli esittänyt, että sen jäseninä oleville satamavirkailijoille korotettaisiin palkkoja seuraavasti: 1) Niitä peruspalkkoja, jotka on sovittu astuvaksi voimaan 1.7.1960, korotetaan 3 %. 2) Mainitun prosenttikorotuksen jälkeen lisätään peruspalkkoihin 1 800 mk. Korotusta 3 %:n osalta perusteltiin sillä, että sataman laivaliikenne oli lisääntynyt niin paljon, että 3 %:n osuutta työn tuottavuudesta oli pidettävä työntekijöille tulevana minimimääränä. Palkkaluokista riippumattoman 1 800 mk:n korotuksen katsottiin suunnilleen peittävän elinkustannusten nousun. Näin tarkistetut palkat esitettiin olemaan voimassa v:n 1961 loppuun. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että kysymyksessä oli yleiskorotus, joka kaikille kaupungin viranhaltijoille oli vahvistettu 4.3 %:ksi 1.1.1961 alkaen. Näin ollen ei ollut mahdollista pienelle osalle viranhaltijakuntaa antaa yleiskorotusta toisessa muodossa. Tämä oli oikeuskäytännössäkin vahvistettu periaate. Sitä paitsi perustelu sataman laivaliikenteen tuottavuuden nojalla annettavasta erikoishyvityksestä olisi aivan poikkeuksellinen. Yleiseen viranhaltijakuntaan nähden tällaisen periaatteen hyväksymistä ei lainkaan voitaisi ajatella, koska suuri osa viranhaltijoista toimii aloilla, joilla mitään laskelmia työn tuottavuudesta ei voida tehdä. Palkkalautakunta esitti edellä olevan perusteella lausunnossaan kaupunginhallitukselle, että esityksen ei tulisi antaa aiheutta toimenpiteisiin (17.2. 233 §).

Vastuunalaisen rakennusmestarin lisän maksaminen. Helsingin Kunnallisrakennusmestarit -yhdistys oli maininnut, että kaupungin palveluksessa olevia rakennusmestareita, jotka kuuluivat 20.—22. palkkaluokkiin, oli jatkuvasti määrätty työmaiden vastaaviksi rakennusmestareiksi. Koska em. palkkaluokat eivät missään tapauksessa olleet vastuunalaisen rakennusmestareiden palkkaluokkia, esitti järjestö, että 1.4. alkaen maksettaisiin näille 6 000 mk/kk ns. vastaavan rakennusmestarin lisää. Satamalautakunta oli lausunnossaan ilmoittanut, että 20.—22. palkkaluokan mukaan palkattujen rakennusmestarien pysyminen palveluksessa oli tuottanut vaikeuksia. Rakennusasetuksen 68 §:n mukaan »Jokaisessa rakennustyössä tulee olla maistraatin hyväksymä henkilö, joka jatkuvasti johtaa rakennustyötä ja vastaa sen suorittamisesta. —» Lisäpalkkiojärjestelmä oli aikaisemmin ollut käytännössä kaupungin työllisyystyömailla. Esittelijä piti esitettyä palkkiota kohtuullisena, sen maksamiseen nähden olisi kuitenkin asetettava eräitä ehtoja. Palkkalautakunta päättikin puoltaa lausunnossaan ehdotetun lisäpalkkion maksamista (11.12. 1 808 §).

Vuorotyölisän maksaminen rakennusmestareille. Helsingin Kunnallisrakennusmestarit -yhdistys oli tehnyt esityksen vuorotyölisän maksamisesta rakennusviraston ja satamalaitoksen rakennusmestareille. Koska kaupunki oli työehtosopimuksen mukaan sitoutunut suorittamaan työntekijöille vuorotyölisää 10 % iltavuorossa ja 20 % yövuorossa, yhdistyksen käsityksen mukaan olisi oikeutettua, että samansuuruinen lisä maksettaisiin myöskin rakennusmestareille. Palkkalautakunnan taholta oli jo useissa yhteyksissä esitetty, ettei viranhaltija-asemassa oleville olisi suoritettava vuorotyölisiä, vaikkakin ko. lisää maksetaan työntekijöille. Vuorotyölisän maksaminen tulisi olemaan poikkeuksellinen menettely ja rajoittumaan rakennusviraston ja satamalaitoksen työmailla tilapäisluontoisesti esiintyviin vuorotöihin. Tällä edel-

lytyksellä palkkalautakunta katsoi voivansa puoltaa mainitun suurusten lisien maksamista vuorotyötä tekeville rakennusmestareille (11.12. 1 809 §).

Kansakoulunjohtajalle suoritettava korvaus ylimääräisestä työstä. Kaisaniemen kansakoulun johtaja Helge Sarvasmaa oli anonut 26 000 mk:n ylimääräistä palkkiota siitä lisätyöstä, joka hänelle oli aiheutunut ko. koulun korjauksesta. Kansakoulujen johtokunta oli puoltanut anotun korvauksen suorittamista siitä työstä, minkä koulun johtaja oli suorittanut 17.2.1961 mennessä, mutta katsoi, että palkkion suorittaminen em. ajankohdasta lähtien suoritettavasta työstä olisi jätettävä koulun korjaus- ja muutostöiden päättymisen jälkeen esitettävän uuden anomuksen varaan. Palkkalautakunnan esittelijä mainitsi, että Sarvasmaan esittämään laskelmaan oli katsottava sisältyvän myöskin sellaisia tehtäviä, jotka muutoinkin kuuluvat koulun johtajan tehtäviin ja joista hän saa erikseen palkkion. Näin ollen puollettiin Sarvasmaalle maksettavaksi 20 000 mk:n suuruisen palkkio. Myöhemmin suoritetuista töistä olisi esitettävä erillinen palkkioanomus (9.6. 817 §).

Opintomatka-ajan palkkaetujen takaisinmaksamista koskevat asiat. Aurooran sairaalan apul.lääk. Pirkko Mäkelälle oli myönnetty virkavapautta täysin palkkaeduin ajaksi 17.9.—11.10.1958 tavanomaisella ehdolla. Apul.lääk. Mäkelä aloitti 3-vuotisen toimikautensa 14.4.1956, mutta saatuaan ammattitaidiksi katsotun tuberkuloositartunnan lisättiin hänen palveluskauttaan sairausloma vastaavalla 5½ kk:n ajalla, jolloin hänen virkakautensa tuli päättymään 30.9.1959. Palkkalautakunnan vahvistama, virassa pysymistä koskeva sitoumusajaksi oli kulunut umpeen vasta 11.10.1960, joten siitä jäi puuttumaan vähän yli vuosi. Kun sairaala ei asianomaisen erotessa vaatinut palkkaetuja takaisin maksettavaksi, teki apulaisreviisori asiasta huomautuksen ja taloudenhoitaja ryhtyi velkomaan ko. palkkaetuja. Mäkelän ollessa matkoilla hänen omaisensa maksoivat ko. määrän, 56 315 mk, sairaalan kassaan. Myöhemmin lääket. lis. Mäkelä oli pyytänyt ko. summaa takaisin, koska hän katsoi, ettei ollut omasta aloitteestaan eronnut kaupungin palveluksesta, vaan palvelussuhde loppui, koska ko. apulaislääkärin virat täytetään aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja sanottu aika kului loppuun ennen sitoumusajan päättymistä. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että yleensä vastaavissa tapauksissa onkin otettu huomioon virkasuhteen päättymisen määräaikana eikä ehtoa ole asetettu luonnollisesti ajaksi. Näin ollen palkkalautakunta oikeutti sairaalalautakunnan maksamaan takaisin lääket.lis. Mäkelältä perityt palkkaedut (5.5. 644 §).

Prof. Erkki Koiso-Kanttila oli saanut 125 000 mk:n suuruisen opintomatka-apurahan 23.4.1959 Ranskaan ym. tehtävää opintomatkaa varten tavanmukaisella ehdolla. Matka oli virkaesteiden vuoksi alkanut vasta syyskuussa 1959. Tultuaan nimitetyksi Oulun yliopiston professoriksi hän oli saanut eron Helsingin kaupungin palveluksesta 1.6.1961 alkaen. Koska vaaditusta kahden vuoden määräajasta puuttui muutama kuukausi, anoi prof. Koiso-Kanttila, että hänet vapautettaisiin maksamasta takaisin ko. määrää. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan esittää asian periaatteellisesta puolesta, koska opintomatka-apurahat eivät sinänsä kuuluneet sen toimivaltaan, seuraavaa: » — niissä tapauksissa, jolloin on ollut kysymys palkkaetujen palauttamisesta, lautakunta on katsonut, että ao. viranhaltija voidaan vapauttaa palauttamisvelvollisuudesta siltä osin kuin hän on hoitanut virkaansa virkavapauden päättymisen jälkeen, mutta että hänen tulee suorittaa takaisin kaupungille se määrä virkavapauden ajalta saamistaan palkkaeduista, mikä vastaa asetetusta, määräaika-

3. Palkkalautakunta

koskevasta ehdosta vielä jäljellä olevaa palvelematonta aikaa.» Kaupunginhallitus oli hyväksynyt tämän kannan eri päätöksissään (1.9. 1 250 §, 22.9. 1 382 §).

Virkojen perustaminen, järjestely ym. Palkkalautakunta antoi lukuisia lausuntoja, jotka koskivat uusien virkojen perustamista, virkojen uudelleenjärjestelyä, vaki-naistamista, virkanimikkeitten muuttamista jne. Uusien virkojen perustamisen yhteydessä palkkalautakunta esitti vain käsityksensä ehdotetun palkkaluokan sopivuudesta puuttumatta muutoin viran perustamisen tarpeen arviointiin. Edelleen annettiin useita lausuntoja kaupunginhallitukselle palkkojen ja palkkioiden korotusta koskevissa asioissa.

Virkojen täyttämisen. Virastot ja laitokset esittivät useissa tapauksissa virkojen täyttämistä niitä haettavaksi julistamatta. Yleensä palkkalautakunta suostui anomuksiin sillä ehdolla, että virkaan valittiin se henkilö, joka oli hoitanut virkaa tilapäisenä (17.2. 244 §, 17.3. 388 §, 7.4. 495, 496 §, 15.9. 1 340, 1 342 §, 2.10. 1 426 §).

Oikeus virassa pysymiseen eroamisiän saavuttamisen jälkeen myönnettiin 7 henkilölle. Eräissä tapauksissa em. oikeutta koskevat anomukset hylättiin. Työväenopiston johtajan, Wuorenrinteen virassapysymisen päättymisajankohta tarkistettiin (10.2. 183 §, 17.2. 242 §, 5.5. 637 §).

Oikeus sivutoimen hoitamiseen myönnettiin 85 viranhaltijalle.

Konekirjoituksisia myönnettiin 39:lle, konekirjanpitolisiä 33:lle ja pikakirjoituksisia 14 viranhaltijalle.

Henkilökohtaista palkanlisää koskeva KHO:n päätös. Kansanhuoltotoimiston ent. tarkkailijan Nanny Kohvakan asiassa, missä kaupunki oli valittanut lääninoikeuden päätöksestä, oli saatu Korkeimman hallinto-oikeuden päätös. Tässä sanottiin mm. »— Korkein hallinto-oikeus katsoo, että Kohvakka on siirretty nykyiseen virkaansa Helsingin kaupungin virkasäännön 11 §:n 2 kohdan nojalla ja että hänellä niin ollen sanotun kohdan mukaan on nykyisessä virassaan oikeus saada hänelle siirron tapahtuessa kuuluneet palkkaetunsa vähentämättöminä, minkä vuoksi ja kun Kohvakalla tämän perusteella on katsottava olevan uudessa virassaan oikeus saada siirron tapahtuessa voimassa ollutta 25. palkkaluokkaa vastaavan palkkaluokan mukainen palkka ja lukea hyväkseen nekin korotukset, jotka ovat tapahtuneet siten, että viranhaltijat on siirretty yhtä tai useampaa korkeampaan palkkaluokkaan ja siis henkilökohtaisena palkanlisänä ainakin se määrä, minkä lääninoikeus on velvoittanut kaupungin hänelle maksamaan, Korkein hallinto-oikeus harkitsee oikeaksi, hyläten valituksen, jättää asian lääninoikeuden valituksenalaisen päätöksen - - - lopputuloksen varaan.» Päätös merkittiin tiedoksi (15.9. 1 316 §).

Oman toimen ohella hoidetusta virasta suoritettava korvaus. Urheilu- ja retkeilyviraston palvelukseen siirretty rakennusmestari Mauri Laitakari anoi korvausta ajalta 1.10.—31.12.1960, jolloin hän oman virkansa ohella oli hoitanut entistä rakennusviraston talorakennusosaston työmaamestarin virkaansa. Laitakari katsoi, että ko. järjestely oli lisännyt hänen tehtäviään, vastuutaan ja velvollisuuttaan n. 1/3:lla, koska hänen todellinen työaikansa oli ollut tavallisen toimistovirka-ajan sijasta klo 7—16. Kohtuullisena korvauksena hän piti 20 000 mk/kk. Ao. lautakunnat olivat puoltaneet korvauksen suorittamista. Esitettyä korvausta myös palkkalautakunta piti kohtuullisena, joten sen myöntämistä päätettiin puoltaa kaupunginhallitukselle (10.2. 203 §).

Kansakoulujen talonmiesten sijaisuuden järjestely. Palkkalautakunta päätti muuttaen 30.9.1960 tekemäänsä päätöstä vahvistaa ne määräykset, joita oli noudatettava kansakoulujen talonmiesten ja talonmies-lämmittäjien sekä muiden talonmiehen työtä tekevien viikkoleposijaisuuden järjestelyn ja palkkauksen sekä sunnuntaityökorvausten suhteen (11.12. 1 814 §, kunn.as.kok. n:o 118).

Vahtimestarille talonmiehen tehtävistä maksettava takautuva korvaus. Kallion sivukirjaston vahtimestari Eino Laustela oli anonut, että hänelle maksettaisiin takautu-
hasti kahden vuoden ajalta yht. 480 000 mk:n korvaus siitä, että hän oli jatkuvasti hoitanut vahtimestarin tehtävien lisäksi talonmiehen ja lämmittäjän tehtäviä, niin että hänen työajakseen oli tullut aika klo 8—22. Palkkalautakunnan esittelijä oli huomauttanut, että oli pidettävä selvänä, että Laustelalle oli annettu sellainen määrä hänen varsinaiseen virkaansa kuulumattomia lisätöitä, että oli kohtuutonta vaatia häntä tekemään niitä oman virkansa palkalla. Tällainen tilanne ei ollut johtunut vahtimestari Laustelasta, vaan siitä, että kirjaston taholta ei ollut voitu järjestää talonmies-lämmittäjälle virka-asuntoa, kuten olisi kuulunut. Kun ylitöistä ei kirjaston taholta voitu esittää mitään varmoja tuntiaskelmia, päätti palkkalautakunta harkinnan perusteella esittää kaupunginhallitukselle, että Laustelalle myönnettäisiin 240 000 mk:n korvaus ko. ajalta (14.4. 523 §, 12.5. 672 §).

Harjoittelijoiden palkkaamista kaupungin laitoksiin koskeva suositus. Palkkalautakunta päätti antaa virastoille ja laitoksille suosituksen, joka koski harjoittelijoiden, pääasiassa kesän ajaksi otettavien, palkkaamista kaupungin laitoksiin, heidän palkkojaan, työaikaansa ja sosiaalisia etujaan (14.4. 527 §, 21.4. 568 §).

Työehtosopimukset. Tuntipalkkaisten työntekijäin työehtosopimuksen irtisanomisajan pidentämistä koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen, jonka mukaan työehtosopimuksen irtisanomisaikaa jatketaan, 14.2. 1961 saakka (10.2. 213 §). Edelleen palkkalautakunta hyväksyi neuvottelutuloksen, jonka mukaan työehtosopimuksen irtisanomisaikaa jatketaan 18.2.1961 saakka (17.2. 262 §).

Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön ja kaupungin välisen työehtosopimuksen jatkamisesta ilman irtisanomista oli käyty neuvotteluja. Kaupunkiliitto oli yleiskirjeellään 12.1.1961 suositellut palkkojen tarkistamisen toteuttamista em. työehtosopimuksen alaisten työntekijäin palkkauksessa. Neuvotteluissa ei tosin ollut voitu päästä yksimielisyyteen Kaupunkiliiton suositusta sellaisenaan soveltamalla, koska työntekijäpuoli piti tärkeänä mm. palkallisten arkipyhien lukumäärän lisäämistä. Kuitenkin päättyivät neuvottelut sopimukseen 16.2. siten, että osa suosituksen mukaisesta palkkojen korotuksesta annettaisiin palkallisten arkipyhien muodossa. Kaupungin neuvottelijat esittivät, että entisiä palkkahinnoittelun ohjetuntipalkkoja ja urakkahintoja tarkistettaisiin n. 3.3 %:lla minkä lisäksi työntekijöille maksettaisiin palkka kolmelta arkipyhältä aikaisemmin näiden osalta sovittuja perusteita noudattaen. Palkkalautakunta hyväksyi kaupungin työntekijäin uuden palkkahinnoittelun pöytäkirjan liitteen n:o 1 mukaisena sekä päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön väliseen työehtosopimukseen hyväksyttäisiin pöytäkirjan liitteenä n:o 2 olevan sopimusluonnoksen mukaiset muutokset (17.2. 261 §).

3. Palkkalautakunta

Helsingin kaupungin Maataloustyöntekijäin Ammattiosasto oli sanonut irti työehtosopimuksen kertomusvuonna 30.1. sopimuskauden päättyessä 30.4. Samalla ammattiosasto esitti huomattavia muutoksia työehtosopimukseen. Muutokset koskivat 45 t:n viikottaista työaika, ylityökorvausten korottamista ja arkipyhäkorvausten suorittamista kolmelta uudelta arkipyhältä. Neuvotteluissa oli sovittu, että työaika jää ennalleen, palkkausta korotetaan ehdotuksen mukaisesti ja arkipyhäkorvaus maksetaan entisten lisäksi myös pitkäperjantailta, II pääsiäispäivältä ja pyhäinpäivältä. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen sekä esittää kaupunginhallitukselle edelleen -valtuustolle esitettäväksi, että maataloustyöntekijäin uusi työehtosopimus hyväksyttäisiin pöytäkirjan liitteen mukaisena sekä että maataloustyöntekijöille saataisiin suorittaa työehtosopimuksessa mainitut korotetut tuntipalkat ja arkipyhäkorvaukset taannehtivasti kertomusvuoden alusta lukien (14.4. 538 §, kunn.as.kok. n:o 38).

Suomen Konepäällystiliiton kanssa tehdyn työehtosopimuksen vahvistaminen. Kaupungin ja mainitun järjestön kesken oli 28.12.1959 tehty työehtosopimus, joka edelleen oli voimassa. Konepäällystöliitto ei ollut sanonut kertomusvuonna sopimusta irti, mutta oli esittänyt, että sopimukseen lisäyksenä otettaisiin Merenkulun Työntantajaliiton sekä Suomen Konepäällystöliiton kesken 20.1.1961 tehdyn sopimuksen mukainen, moottorialuksen konepäällyksen tasoituslisää koskeva määräys. Sanottua lisää maksettiin jo useissa muissa kaupungeissa ja sen suuruus oli 4 % peruspalkasta. Lisä tulisi koskemaan ainoastaan m/s Turson konepäällykköä. Esittelijä totesi, että kaupunki ei voimassa olevan sopimuksen sanamuodon mukaan ole velvollinen ko. lisää maksamaan. Kun konepäällystön palkkaus kuitenkin on periaatteessa järjestetty ulkomaan liikenteen palkkauksen mukaan, esittelijä katsoo, että järjestön ehdotukseen voitaisiin suostua. Palkkalautakunta päättikin esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että em. työehtosopimuksen 1 §:n 2 mom:iin otettaisiin C) kohtana 1.1.1962 alkaen seuraava kappale: Konepäällykkö on oikeutettu moottorialuksessa erilliseen tasoituslisään, joka vastaa 4 % peruspalkasta. Tätä lisää ei huomioida ylityökorvausta, ikälisiä tai muita korvauksia laskettaessa (11.12. 1 813 §).

Erikoisammattimieslisän maksaminen eräille sähkölaitoksen ammattimiehille. Sähkölaitos oli esittänyt, että sen palveluksessa oleville instrumenttimiehille saataisiin maksaa erikoislisää siten, että sitä ei määrättäisi nimetyille henkilöille, vaan maksettaisiin kulloinkin ko. tehtäviä hoitaville ammattimiehille. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa sähkölaitokselle, että laitoksen palveluksessa oleville erikoistarkistajille ja hienomekaanikoille saatiin kertomusvuoden alusta lukien maksaa erikoisammattimieslisää vähintään 25:n ja enintään 45 %:n suuruisena ohjetuntipalkasta laskettuna ja että lisän lopullinen suuruus saadaan määrätä laitoksessa kunkin ammattimiehen kohdalla erikseen tämän ammattitaidosta ja työtehosta riippuen. Lisää saatiin maksaa kuitenkin vain aikatyössä ja siltä ajalta, jonka ko. työntekijät suorittivat esityksessä mainittuja tehtäviä (20.1. 81 §).

Palkkalautakunta päätti, että kolmelle kaasulaitoksen ammattimiehelle saadaan maksaa erikoisammattimieslisää, kun he suorittavat esityksessä mainittua erikoistyötä. Lisä oli suoritettava vähintään 25 %:n ja enintään 45 %:n suuruisena ohjetuntipalkasta laskettuna, lisän lopullisen suuruuden jäädessä laitoksen määrättäväksi (3.11. 1 658 §).

Työsääntöjen vahvistaminen. Sosiaaliministeriö oli 3.8. vahvistanut liikennelaitoksen ja satamalaitoksen työntekijöitä varten laaditut työsäännöt. Palkkalautakunta merkitsi asian tiedoksi ja päätti lähettää työsäännöt edelleen ao. laitokselle käyttöön otettaviksi (14.8. 1 140, 1 141 §).

Sairaalain henkilökunnan ateriamaksujen korottaminen. Palkkalautakunta päätti muuttaen 1.4.1958 tekemänsä päätöstä vahvistaa sairaaloiden, huoltolaitosten, lastensuojelulaitosten ja muiden vastaavien laitosten viranhaltijoilta perittävän päivä- ja iltateriamaksun 105 mk:ksi 1.4.1961 lukien (24.3. 413 §).

Luontoisetusäännön ruokailua koskevien määräysten soveltaminen. Elintarvikekeskus oli ilmoittanut, että laitoksessa on sellaisia työkohteita, joissa ei osallistuta ruoan valmistamiseen tai valmiin ruoan käsittelyyn ja joissa työskentelevät henkilöt haluaisivat vapautua pakollisesta ruokailusta. Tällaisia kohteita olivat mm. ompelimo, pesula, keskusvarasto ja kuorimo. Laitoksen toinen ruokailuaika oli jo klo 12.30 ja yleinen työaika päättyi klo 15, niin että työntekijät joutuivat kuitenkin ruokailemaan vielä myöhemminkin. Mainituissa paikoissa työskentelevät voisivat halutesaan ostaa huoltoviraston henkilökunnan ruokalassa myytäviä annoksia. Näin ollen elintarvikekeskus esitti, että mainituissa kohteissa työskentelevät henkilöt vapautettaisiin pakollisesta ruokailusta. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että luontoisetusäännön 18 §:n 2 mom:n 3 kohdan mukaan »elintarvikekeskuksessa on ruokailuetu pakollinen kaikille muille viranhaltijoille paitsi toimistohenkilöstölle.» Poikkeuksia tästä määräyksestä oli tehty ainoastaan kasvisvarastossa työskentelevien osalta, koska se sijaitsi 8 km:n päässä elintarvikekeskuksesta sekä ruokatehtaassa yötyössä olevien osalta, jotka oli vapautettu toisesta ateriasta. Esittelijä katsoi, että voimassa-olevan luontoisetusäännön mukaan ei ruokailupakkoa voida esittelyjen viranhaltijaryhmien osalta kokonaan poistaa, joten esitys olisi tässä vaiheessa hylättävä, mutta palkkalautakunnan toimistoa olisi kehotettava luontoisetusäännön tarkistusta harkittaessa tutkimaan, olisiko syytä tarkistaa myös em. luontoisetusäännön määräys. Palkkalautakunnan päätös oli esittelijän kannan mukainen (24.3. 440 §).

Sähkölaitoksen autonkuljettajien virka- ja suojavauut. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli huomauttanut, että v:sta 1926 lähtien v:n 1960 vaihteeseen asti oli annettu virkapuvut työntekijöille, mutta nyt laitoksen johto oli kieltäytynyt niitä antamasta. Järjestö esitti, että palkkalautakunta määräisi ko. laitoksen työntekijöille annettavaksi virkapuvut aikaisemman käytännön mukaisesti. Sähkölaitos ilmoitti, että virkapuvut annetaan edelleen henkilö- ja pakettiautojen kuljettajille ja ko. pukujen antaminen oli lopetettu vain kuorma- ja erikoisautojen osalta. Näiden autojen kuljettajille laitos on katsonut tarkoituksenmukaisemmaksi antaa suojavaatetuksen, koska he joutuvat osallistumaan tavaroiden käsittelyyn, kuormaukseen jne., jossa virkapuku turmeltuu varsin pian. Nämä kuljettajat eivät myöskään edusta laitosta yleisöön päin siten, että virkapukujen käyttö olisi perusteltua. Esittelijä mainitsi, että työehtosopimuksen 12 §:n 4. kohta, johon keskusjärjestö oli viitannut, kuului seuraavasti: »Työntekijöillä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa mahdollisesti jo olleet, tässä sopimuksessa mainitsemattomat etuisuudet säilytetään ennallaan.» Virkapukuja koskevat määräykset eivät kuitenkaan kuuluneet työehtosopimuksen piiriin, eivätkä näin ollen olleet palkkalautakunnan toimialaan kuuluvia. Lähinnä sähkölaitoksen asia oli ratkaista, mille viranhaltijain

3. Palkkalautakunta

tija- tai työntekijäryhmälle on annettava virkapuku. Näin ollen Keskusjärjestön esityksen ei tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin. Tämä päätettiin ilmoittaa vastaukseksi järjestön esitykseen (5.6. 786 §).

Suojapukujen luovuttaminen satamalaitoksen varastomiehille. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli tehnyt esityksen, että suojapukujen luovutuksessa varastomiesten käyttöön siirryttäisiin takaisin entiseen käytäntöön, jonka mukaan heille oli luovutettu yksi suojapuku vuodessa ja he itse olivat huolehtineet sen pesusta ja muusta huollosta. Viime aikoina oli siirrytty kaupunginhallituksen 21.5.1959 antamien ohjeiden mukaiseen käytäntöön. Nyt suojapuvut kuten muutkin viranhaltijain käyttöön luovutetut vaatetusesineet katsottiin kaupungin omaisuudeksi ja tästä johtuen suojapukua annettaessa edellytettiin, että aikaisemmin saatu, loppuun kulunut luovutetaan takaisin. Järjestön taholla entistä menettelyä pidettiin tarkoituksenmukaisempana ja kaupungille edullisena. Satamalaitos huomautti, että uuden käytännön noudattamisesta aiheutui melkoisesti vaivaa, koska useita eri kokoja olevat suojapuvut piti lähettää pesulaan, noutaa ja hoitaa jakelu sekä kirjanpito loppuun käytettyjen pukujen poistamisesta, mikä kaikki sitoi viranhaltijain työaikaa. Koska esitetty menettely oli yksinkertaisempi eikä tullut kaupungille kalliiksi, puvut maksoivat nim. koosta riippuen vain 1 395 mk:sta—1 595 mk:aan kpl, satamalaitos puolsi järjestön esitystä. Palkkalautakunnan esittelijä ilmoitti, että uusi suojapukujen luovutusmenettely oli irtaimiston käsittelyohjeiden mukainen ja perustui tilsäännön määräyksiin. Puvut olivat kaupungin omaisuutta ja ne luovutettiin käytettäväksi luontoisetusäännön säätämällä tavalla. Työehtosopimuksen mukaan ei suojavaatetusta voida luovuttaa työntekijän omaksi, vaan ainoastaan käyttöön. Vaikka työehtosopimus ei koske kuukausipalkalla työsuhteessa olevia työntekijöitä, esittelijä katsoi, ettei vm. työntekijäryhmään ollut syytä soveltaa erilaista menettelyä. Virkasuhteisten varastomiesten osalta palkkalautakunta tosin voisi päättää, että suojavaatetus voidaan luovuttaa ko. viranhaltijain omaksi, mutta silloin nämä varastomiehet joutuisivat erilaiseen asemaan samaa työtä suorittaviin työsuhteisiin varastomiehiin nähden, mitä ei voitaisi pitää oikeudenmukaisena järjestelynä. Näin ollen palkkalautakunta päätti ilmoittaa satamalaitokselle ja anojajärjestölle, ettei tämän esitys anna aihetta enempään toimenpiteisiin (16.6. 859 §).

Luontoisetuvuokrien tarkistaminen. Tilastotoimisto oli ilmoittanut, että yhteistyössä sosiaalisen tutkimustoimiston kanssa suoritetussa suppeassa asuntojen vuokranlaskennassa oli todettu ennen vuotta 1949 valmistuneiden, määrätyppisten keskuslämmityshuoneistojen v:n 1960 syyskuun yleiseksi keskivuokraksi 236 mk/m² kuukaudessa luontoisetusäännön 8 §:n mukaisen I piirin alueella. Ko. vuokraan ei sisältynyt lämmityskorvausta. Palkkalautakunta päätti vahvistaa uudeksi tilastotoimiston ilmoittaman keskivuokran alennusprosentiksi entisen 20:n sijasta 25, jolloin ennen vuotta 1949 valmistuneiden huoneistojen perusvuokra on 177 mk/m². Edelleen palkkalautakunta päätti periaatteessa hyväksyä pöytäkirjan liitteestä ilmenevien virka-asuntojen osalta vuokranlaskennan perusteena käytettävän kertomen alentamisen 1.5:stä 1.4:ksi. Muutokset ja uudet luontoisetuvastikkeet vahvistettiin tuleviksi voimaan 15.4.1961 lukien (24.3. 434 §).

Virka-asuntojen vuokrat ym. Palkkalautakunta päätti, muuttaen 15.7.1960 tekemäänsä päätöstä, vahvistaa varallaolokorvausta saavien viranhaltijain virka-asun-

tojen vuokravastikkeen laskettavaksi siten, että ns. käypä vuokra alennetaan 15 %:lla (18.12. 1 854 §).

Kaupunginhallitus oli 30.3. päättänyt oikeuttaa palkkalautakunnan ao. lautaita johtokunnan esityksestä määräämään kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevia, päivystystehtäviä tai niihin verrattavia varsinaisen työajan ulkopuolella tapahtuvia korjaus- tai käyttötehtäviä suorittavia henkilöitä asumaan työsuhteeseen sidotussa asunnossa noudattaen soveltuvin osin viranhaltijain luontoisetusäännön määräyksiä ja siten, että palkkalautakunta määrää vuokravastikkeen suuruuden samoin kuin pitää tarvittavia luetteloita näistä asunnoista. Samalla kun palkkalautakunta merkitsi ko. päätöksen tiedoksi se päätti vahvistaa 11:lle vesilaitoksen, 14:lle kaasulaitoksen ja 30:lle sähkölaitoksen työsuhteiselle henkilölle asunnot, joiden vuokrat laskettaisiin siten, että luontoisetusäännön 8 §:n 2. mom:n mukaisesti määräytyvä keskivuokra alennetaan 15 % (11.12. 1 812 §).

Nikkilän sairaalan os.lääk. Raija Marttila oikeutettiin pitämään toistaiseksi luonaan virka-asunnossaan asumassa appivanhempansa (24.3. 439 §), samoin lastentarha-apul. Tellervo Parikka sai pitää luonaan asumassa sukulaisensa sillä ehdolla, ettei hän saisi siitä taloudellista hyötyä eikä ao. sukulainen nauttisi kaupungilta muita etuja (14.4. 528 §).

Leppäsuon lastentarhan virka-asunto päätettiin poistaa luettelosta (1.9. 1 227 §). Kallion paloasemalla olevan, lämmittäjänä toimineen palomiehen virka-asunnon muuttamisen vuoksi vuokra-asunnoksi ko. asunto päätettiin poistaa virka-asunto-luettelosta (18.8. 1 151 §). Palkkalautakunta teki eräitä muita virka-asuntoja koskevia vastaavanlaisia päätöksiä (25.8. 1 195, 1 196 §).

Puhelimet. Palkkalautakunta teki vuoden aikana useita päätöksiä, jotka koskivat virkapuhelien asentamista, siirtämistä ym.

Sähköasemilla sijaitseviin kolmeen asuntoon päätettiin asentaa sähkölaitoksen vaihteeseen liitetyt sivupuhelimet, joilla ei ollut oikeutta lähteviin kaupunkipuheluihin (27.1. 121 §). Edelleen palkkalautakunta päätti, että sähkölaitoksen varastopäivystäjältä poistetaan laitoksen vaihteeseen liitetty sivupuhelin ja hänelle suoritetaan korvauksena oman puhelimen käyttämisestä työtehtävissä neljännesvuosimaksut; samoin vikapäivystäjältä poistettiin kaupungin osuuspuhelin ja hänelle saatiin suorittaa korvauksena oman puhelimen käyttämisestä työtehtävissä neljännesvuosimaksut sekä enintään 200 puhelun maksut vuosineljänneksessä; autopäivystäjältä poistettiin niinkään laitoksen vaihteeseen liitetty sivupuhelin ja hänen uuteen asuntoonsa asennettiin kaupungin osuuspuhelin, josta kaupunki suoritti neljännesvuosimaksut ja enintään 200 puhelun maksut (27.1. 122 §).

Palkkalautakunta päätti, että kaasulaitoksen ylikaasumestarille, uunimestarille, tuotantopäällikölle ja sivutuoteinsinöörille saadaan asentaa laitoksen vaihteeseen liitetty sisäinen sivupuhelin, minkä jälkeen ao. viranhaltijoilla olevista kaupungin virkapuhelimesta suoritetaan vain neljännesvuosimaksut viranhaltijan suorittaessa itse kaikki puhelunmaksut (5.5. 645 §).

Useissa tapauksissa myönnettiin kättilöille oikeus oman puhelimen käyttämiseen virkatehtävissä. Tällöin heille maksettiin neljännesvuosimaksut sekä 225 puhelun maksut vuosineljännekseltä.

Työntekijäin vuosilomasäännön uusimista koskeva asia. Kaupunkiliiton hallitus oli 7.4.1961 hyväksynyt ehdotuksen suositukseksi työntekijäin vuosilomasäännön

uudesta mallista. Kun eräiden valmistelujen jälkeen Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa oli ryhdytty asiasta neuvottelemaan 24.4., todettiin kaupungin edustajien taholta, että eräät työntekijäin vuosilomaetuudet menivät jo tällöin pidemmälle kuin vastaavat viranhaltijain etuudet, joihin järjestön oli ilmoitettu pyrkivän. Keskusjärjestön edustajat puolestaan totesivat, että Kaupunkiliiton hallituksessa suositus oli hyväksytty yksimielisesti, joten se olisi sellaisenaan hyväksyttävä myös Helsingin kaupungin työntekijöitä koskevaksi. Tähän kaupungin neuvottelijat huomauttivat, että keskusjärjestön edustajat olivat usein aikaisemmin ilmoittaneet, että Kaupunkiliiton suositukset eivät sellaisenaan sitoneet järjestöjä, vaan saattoivat nämä myös vaatia huomioon otettavaksi omiakin näkökohtiaan. Seuraavassa neuvottelussa, joka pidettiin 2.5., keskusjärjestö ilmoitti, että ellei vuosilomakysymystä saada ratkaistua 4.5. mennessä, järjestö katsoo olevansa pakotettu järjestöllisiin toimenpiteisiin. Ko. neuvottelussa kaupungin edustajat esittivät jyrkän vastalauseen sen johdosta, että keskusjärjestö oli uhannut järjestöllisillä toimenpiteillä voimassa olevasta työehtosopimuksesta huolimatta. Samalla todettiin, että siirtyminen 40 tuntiseen työviikkoon oli keskusteltavana ja mikäli tällainen työajan muutos toteutuisi, kysymys vuosilomien uudelleen järjestelystä olisi otettava esille, joten tässä vaiheessa ei katsottu olevan aihetta pidentää kaupungin jo muutenkin yleistä käytäntöä huomattavasti edullisempia vuosilomia. Asian laajakantoisuuden vuoksi kaupungin edustajat katsoivat, että olisi selvitettävä myös valtuustoryhmien kanta asiassa. Palkkalautakunta merkitsi asian tiedoksi (12.5. 664 §, 19.5. 692 §).

Kaupunkiliitto oli yleiskirjeessään 12.4.1961 kaupunkien ja kauppalain hallituksille suositellut huomattavia muutoksia työntekijäin vuosilomasääntöihin. Muutokset koskivat mm. vuosilomasäännön sovellutusalan rajoittamista, loman ansaitsemisperiaatteen omaksumista uuden vuosilomalain edellyttämällä tavalla ja vuosilomamäärien lisäämistä. Edellä selostettuja neuvotteluja ko. asiasta jatkettiin 31.5., jolloin kaupungin neuvottelijat ilmoittivat, että he olivat valmiit puoltamaan kaikille 15 v palvelleille työntekijöille 3 työpäivän pituista lomaa lomanmääräytymisvuoden palveluskuukautta kohden, mikä vastasi kaupungin viranhaltijain loma-oikeutta vastaavissa tapauksissa ja ylitti 1/4 päivällä Kaupunkiliiton suosituksen 15 v palvelleiden ryhmässä. Sitä vastoin kaupungin neuvottelijat eivät katsoneet voivansa suostua keskusjärjestön esitykseen muilta osin, koska suositus olisi mm. merkinnyt 10 v palvelleiden työntekijäin osalta 6 työpäivää pitempää lomaa vuodessa kuin vastaavan ajan palvelleet viranhaltijat saavat. Mikäli keskusjärjestö olisi suostunut kaupungin esitykseen lomamäärien osalta, olisivat kaupungin neuvottelijat puolestaan hyväksyneet Kaupunkiliiton suosituksen muilta osin. Ehdoksi he kuitenkin asettivat, että kaupungin työntekijäin palkanmaksu olisi ollut muutettava kaksi kertaa kuukaudessa tapahtuvaksi. Keskusjärjestön neuvottelijat puolestaan ilmoittivat vaihtoehtoisesti suostuvansa siihen, että työntekijäin vuosilomat järjestetään viranhaltijain vuosilomien mukaisesti, jolloin palkanmaksu myös voitaisiin järjestää kaupungin neuvottelijoiden ehdottamalla tavalla. Ellei yksimielisyyttä tältä pohjalta saavutettaisi, järjestö katsoi, että Kaupunkiliiton suositus olisi sellaisenaan toteutettava. Palkkalautakunta päätti kirjelmässään kaupunginhallitukselle esittää, ettei ko. Kaupunkiliiton suosituksen tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin (5.6. 755 §).

Ulosottoviraston ao. tilille oli talousarviossa merkitty määräraha vuosilomakustannuksia varten, mm. III kaupunginvoudin sijaisen palkkaamista varten. Sen sijaan

tilittävän kaupunginvoudin sijaista varten ei ollut määrärahaa varattu, mikä johtui siitä, että virka oli ollut avoimena talousarviota laadittaessa. Jotta vältyttäisiin ulkopuolisten sijaisten palkkaamisesta, oli virastossa käyty neuvotteluja, joiden perusteella mainitut kaupunginvoudit, joilla kummallakin oli 36 työpäivän vuosiloma, suostuisivat toimimaan toistensa sijaisina oman virkansa ohella. Kun tilittävä kaupunginvouti sai lomansa aikana nostaa virkaansa kuuluvat sivutulot, mutta III kaupunginvoudilla ei ollut mitään sivutuloja, olisi kohtuutonta, jos viimeksi mainittu ilman eri korvausta joutuisi kantamaan sen erityisen vastuun, mikä tilittävän kaupunginvoudin virkaan liittyy. Virkasääntö tosin velvoittaa viranhaltijan ilman eri korvausta hoitamaan toista virkaa vuosiloman aikana, mutta tämä ei ilmeisesti tarkoita sellaisia virkoja, joissa virkasivutulot muodostavat suurimman osan kokonaispalkkauksesta. III kaupunginvouti, jonka sijaisen palkka suunnitellun järjestelyn mukaan säästyisi kokonaan, oli ilmoittanut suostuvansa tilittävän kaupunginvoudin viran hoitamiseen 75 000 mk:n erillisestä palkkiosta kuukaudessa. Järjestely, joka olisi viraston kannalta sopiva, kun kummatkin asianomaiset tunsivat toistensa työn, olisi edullinen kaupungille. Palkkalautakunnan esittelijä oli huomauttanut, että koska kaupunginvoutien palkkaus oli varsin poikkeuksellinen siinä mielessä, että virkasivutulot muodostivat erittäin huomattavan osan kokonaisansioista, olisi tämän vuoksi vuosilomasijaiselle suoritettava kohtuulliseksi katsottava korvaus ko. virkasivutulojen perusteella. Palkkalautakunta päätti suostua ulosottoviraston em. esitykseen 75 000 mk:n kuukausikorvauksen maksamisesta III kaupunginvoudille tilittävän kaupunginvoudin tehtävien hoitamisesta vuosiloman aikana (5.6. 774 §).

Vajaamielisten huoltolan opettajien vuosilomat. Päivähuoltola Aulan opettajat Irmeli Helso ym. huomauttivat kirjelmässään, että päivähuoltolaitoksen opettajilla oli tähän asti ollut kahden kuukauden vuosiloma. Tullessaan kaupungin palvelukseen päivähuoltoloiden opettajat rinnastettiin lastentarhanopettajiin ja saivat näille yleensä kuuluvat edut, joihin kuului vähintään kahden kuukauden pituinen loma. V. 1952 lastentarha Aula siirrettiin lastensuojelulautakunnan alaisuuteen ja v. 1960, kun vajaamielislaitosten ohjesääntö oli vahvistettu, esitti lautakunta, että ao. johtajille, opettajille ja ohjaajille myönnettäisiin virkasäännön määräyksistä poiketen oikeus kahden kuukauden pituiseen vuosilomaan. Kaupunginhallitus palautti esityksen uutta lausuntoa varten, minkä jälkeen lastensuojelulautakunta päätti luopua aikaisemmasta esityksestään. Anajat katsoivat, ettei tehty ratkaisu ollut oikeudenmukainen, koska heiltä yksipuolisella hallinnollisella päätöksellä oli riistetty virkasuhteeseen kuuluva etu, joka heillä oli ollut jo virkaan tulosta lähtien. Päivähuoltolassa asetettiin opettajalle samat vaatimukset kuin lastentarhassakin, lisäksi työn rasittavuus oli vähintään yhtä suuri, niin että anajat pitivät perusteltuna, että myös viranhaltijain edut näissä laitoksissa olisivat samanveroiset. Lastensuojelulautakunta huomautti, että tärkeintä asiassa oli kiinnittää huomiota siihen merkitykseen, mikä on jonkin henkilöryhmän erikoisoikeuksilla henkilökuntakokonaisuutta ajatellen. Vajaamielislaitosten opettajien erikoisasema oli yleisen pohdinnan kohteena lastenhuoltolaitoksissa ja katsottiin, että vajaamielisten päivähuoltoloissa toimivilla lastentarhanopettajilla ei tullut olla etuisuuksia, joita ei voitu antaa vastaaville muille päivähuoltoloiden työntekijöille. Esittelijä huomautti, että kysymyksessä ei ollut saavutettu oikeus, joka aiottaisiin yksipuolisella hallinnollisella toimenpitein poistaa. Virkasuhteen luonteesta taas johtui, että virkaa ja sen tehtäviä ym. koske-

3. Palkkalautakunta

vat päätökset olivat mainitunlaisia toimenpiteitä. Koska ei ollut perusteltua aihetta virkasäännön vuosilomamääräyksistä poikkeamiseen, olisi ko. määräyksiä noudatettava. Palkkalautakunta päätti kuitenkin kaupunginhallitukselle puoltaa anojille myönnettäväksi vielä kertomusvuonna virkasäännön edellyttämää pidemmän vuosiloman eli samanpituisen kuin lastentarhanopettajilla (19.5. 719 §).

Vastaukseksi *Koskelan sairaskodin* esitykseen vuosilomasijaisuuspalkan suorittamisesta hoitoapulaiselle Maire Jaloselle palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että 8. palkkaluokkaan kuuluvalla Jaloselle saatiin suorittaa 11. palkkaluokan mukainen palkka hänen toimiessaan huollettavien omaisuusvaraston hoitajan vuosilomasijaisena aikana 17.7.—16.8. (10.2. 202 §).

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetty määräraha, yhteensä 1 954 763 mk, jakaantui eri laitosten ja virastojen kesken seuraavasti:

	mk		mk
Revisiolaitos	32 415	Poliisilääkärin toimisto	74 620
Maistraatti	159 195	Kasvatusneuvola	52 598
Terveystoimikunta ja terveydenhoitoviraston kans- lia- ja talousosasto	166 925	Urheilu- ja retkeilylautakunta sekä -toimisto	128 065
Tartunnantorjuntatoimisto	44 525	Nuorisotyölautakunta	189 610
Neuvolatoimisto	549 875	Kotitalouslautakunta.....	101 535
Kotisairaanhoidotoimisto	194 250	Kaupunginkirjasto	195 605
		Kauppahallit, kioskit ja torit .	65 545

Jatkettua sairauslomaa myönnettiin eräissä tapauksissa oikeuksin puoliin palkkaetuihin. Tällöin yleensä asetettiin ehdoksi, jos asianomainen vielä aikoi anoa palkallista sairauslomaa, että hän esittäisi selvityksen paranemismahdollisuuksistaan. Eräissä tapauksissa ilmoitettiin, että enempää palkallista sairauslomaa ei enää tulla myöntämään (15.9. 1 339, 1 346 §). Mm. apputyömiehes Kauko Suominen, syntynyt v. 1913, joka oli tullut kaupungin palvelukseen 1.1.1950, oli 24.10.1960 mennessä saanut sairauslomaa jatkuvasti yhteensä 12 kk. Tämän jälkeen palkkalautakunta oli myöntänyt hänelle jatkettua sairauslomaa 15.2.1961 saakka. Jatkettua lomaa myönnettiin puolin palkkaeduin vielä 31.3.1961 asti, minkä jälkeen, jos sairaus vielä jatkui, olisi harkittava Suominen siirtämistä eläkkeelle (5.5. 631 §).

Lastentarhain keittäjä Anita Wohlström oli anonut jatkettua sairauslomaa 15.9.—14.10. väliseksi ajaksi. Anoja oli ollut yhtäjaksoisesti sairauslomalla 22.8.1960—15.8.1961 välisen ajan. Vuosiloma hänellä oli ollut 16.8.—15.9.1961, miltä ajalta hän oli saanut täyden palkan. Sitä ennen 6.10.1960 lähtien hän oli sairausloman ajalta saanut 2/3 palkasta. Koska Wohlströmin sairausloma ylitti yhden vuoden ajan, lastentarhain toimisto pyysi palkkalautakuntaa määräämään hänen palkkansa ottaen huomioon, että hänellä oli oikeus 36 päivän vuosilomaan. Ko. keittäjälle oli myönnetty muutos verotaulukkoon 6 660 mk:n vähennyksenä kuukaudessa kertomusvuoden ajaksi, joten taloudellinen asema ei ilmeisesti ollut hyvä. Palkkalautakunta päätti myöntää Wohlströmille jatkettua sairauslomaa puolin palkkaeduin 27.9.—14.10. väliseksi ajaksi sekä ilmoittaa lastentarhain toimistolle, että hänelle tulisi suorittaa 16.—26.9. myönnettävältä vuosiloman ajalta puolet palkkaeduista. Lisäksi päätettiin ilmoittaa toimiston huomautukseen verotaulukkoon tehdystä vähennyksestä,

ettei siitä voi tehdä johtopäätöstä hänen taloudellisesta asemastaan, koska tällaiset vähennykset taulukon mukaiseen ennakon pidättämiseen tehdään ennakkoperintälain 20 §:n mukaan siinä tapauksessa, että palkansaajalla on ollut sellaisia vähennykelpoisia menoja, esim. sairauskuluja tai hänelle voidaan myöntää sellaisia vähennyksiä, joita ei ole otettu huomioon verotaulukoita laadittaessa (2.10. 1 425 §).

Raitiovaun.kulj. Vilho Enqvist oli valittanut kaupunginhallitukselle palkkalautakunnan 19.5. tekemästä päätöksestä, millä hänelle oli myönnetty jatkettua sairauslomaa 15.9.1961 saakka palkattomana. Enqvist oli ilmoittanut, että hänellä ei ole lainkaan tuloja eikä omaisuutta eikä hän sairautensa vuoksi voi suorittaa minkäänlaista työtä, joten hän joutuu huoltoavun varaan, ellei hänelle myönnetä palkkaetuja sairausloman ajalta, koska hänellä ei liioin ole ketään omaisia, joiden apuun hän voisi turvautua. Esittelijä huomautti, että täyden palkan maksu Enqvistille päättyi 28.6. 1959 ja 2/3 palkan 26.9.1960. Tämän jälkeen oli palkkalautakunta myöntänyt hänelle sairauslomaa puolin palkkaeduin 30.4.1961 saakka. Viimeksi myönnettiin sairausloma 15.9. asti palkattomana. Koska virkasäännön mukaan sairausloma-ajan palkkaetujen määrääminen kuuluu palkkalautakunnalle 12 kk ylittävien sairauslomien osalta, voi se oman harkintansa mukaan myöntää sairausapua viranhaltijalle, sillä virkasäännössä on määrätty ainoastaan yläraja, 2/3 palkasta. Käytännössä palkkalautakunta on myöntänyt ko. lomaa n. 3—6 kk puolin palkkaeduin, mutta tämän ajan jälkeen ainoastaan poikkeustapauksissa palkallista sairauslomaa. Palkatonta lomaa on annettu vielä tämänkin jälkeen, milloin hyviä toiveita paranemisesta on ollut. Perusteena Enqvistin anomukselle olivat olleet kohtuussyyt, koska hän katsoo, että hänen tulisi saada palkkaa, jottei joutuisi turvautumaan huoltoapuun. Esittelijä katsoi, että palkkalautakunta oli menetellyt varsin kohtuullisesti, kun se jo yli puolen vuoden ajan oli myöntänyt jatkuvaa sairauslomaa puolin palkkaeduin. Näin ollen palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, ettei anomuksen tulisi antaa aihetta palkkalautakunnan päätöksen muuttamiseen (19.5. 716 §, 16.6. 853 §, 7.7. 1 021 §).

Synnytyksloman myöntäminen ja lomapalkan laskeminen osaviikkotyöntekijöille. Palkkalautakunta päätti rahatoimiston tiedustelun johdosta ilmoittaa, että työsuhteessa oleville osaviikkotyöntekijöille saatiin myöntää synnytykslomaa kaupungin sairaus- ja hautausapusäännön mukaisesti ja maksaa heille samat palkkaedut kuin he työssä ollessaankin saavat, lukuun ottamatta kuitenkin tilapäisistä kassanhoitotehtävistä maksettuja palkkioita. Synnytyksloman ajalta suoritettava palkka voitiin laskea siten, että todellisten viikottaisten työssäolopäivien palkka jaetaan kaikkien viikon työpäivien osalle ja täten päivää kohti saatu palkkamäärä maksetaan kultaakin synnytykslomaan sisältyvältä arkipäivältä (7.7. 1 019 §).

Viransijaisuuspalkkioita muun syyn kuin sairauden takia myönnettiin kertomusvuonna tarkoitukseen varatusta 3607 935 mk:n suuruisesta määrärahasta virastoille, laitoksille ym. seuraavasti:

	mk		mk
Neuvolatoimisto	939 640	Kivelän sairaala	776 070
Kotisairaanhoidotoimisto	324 630	Hesperian sairaala	197 745
Kouluterveydenhoito-osasto ...	174 845	Nikkilän sairaala.....	164 225
Terveydellisten tutkimusten		Malmin sairaala	21 420
laboratorio	1 565	Lastenhuoltolaitokset	47 400

3. Palkkalautakunta

	mk		mk
Maidontarkastamo	1 885	Teknillinen ammattikoulu	172 025
Marian sairaala	156 525	Kähertäjäkoulu	15 490
Auroran sairaala	614 470		

Hautausapua myönnettiin kertomusvuonna yhteensä 14 467 485 mk.

Eräiden palvelusaikojen hyväksilukeminen ikälisiä varten. Palkkalautakunta käsiteli useita kymmeniä ikälisäsioita, joissa ao. viranhaltija oikeutettiin lukemaan hyväkseen muualla palveltuja aikoja, esim. Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kirurgisen klinikan vahtimestarina, Puumalan kunnan päätoimisena sopimuspalkkaisena urheilunohjaajana, Helsingin Yliopiston apteekin farmaseuttina ym. toimisissa palvelut ajat. 14 tapauksessa esitetyt anomukset hylättiin.

Mielisairaanhoidajien liitto oli tehnyt kaupunginhallitukselle esityksen, missä mainittiin mm. seuraavaa: »Kaupungin palvelukseen on siirtynyt mielisäiraanhoidajia, jotka ovat toimineet koulutustaan vastaavissa tehtävissä Sotainvaliidiiden Veljesliiton Kaunialan aivoinvalidien hoitolaitoksessa. Kaupungin virkasäännössä ei ole määräystä siitä, että tällaista aikaa luettaisiin kaupungin maksamiin ikälisiin oikeuttavaksi palvelusajaksi. Kun kuitenkin Sotainvaliidiiden Veljesliitto on valtion avun turvin toimiva, näkisimme, että mainittu Kaunialan hoitolaitoksessa palveltu aika tulisi hyväksyä ko. hoitajien osalta ikälisiin oikeuttavaksi ajaksi kaupungin ikälisiä laskettaessa.» Esittelijä ilmoitti että kaupunginhallitus oli käsitellyt lähes vastaavanlaisen esityksen 8.9.1960. Marian sairaalan apul.ylilääk. Lars Hagelstam ja sair.hoit. Aira Kemppinen olivat pyytäneet, että voimassa olevia säännöksiä muutettaisiin siten, että palvelu valtion sotavammaisairaaloissa ja Invalidisäätiön sairaalassa luettaisiin hyväksi ikälisiä ja eläkeoikeutta laskettaessa. Annetussa lausunnossa oli palkkalautakunta tällöin ilmoittanut: »Mitä tulee Invalidisäätiön omistamaan sairaalaan, ei siinä palveltuja aikoja voimassa olevien määräysten mukaan voida ottaa huomioon ikälisiä myönnettäessä, koska kysymyksessä ei ole puhtaasti valtion, kunnan tai kuntayhtymän omistama laitos. Kaupungin virkasäännön määräykset erilaisten palvelusaikojen laskemisesta ovat jo nyt verraten laajat ja yksityiskohtaiset. Niiden laajentaminen koskemaan mm. Invalidisäätiön sairaalaa johtaisi siihen, että myös monet muut säätiöiden omistamat ja niihin verrattavat sairaanhoitolaitokset olisi tässä suhteessa saatettava samaan asemaan. Tämä aiheuttaisi kuitenkin niin huomattavan virkasäännön ikälisämääräysten laajentamisen, ettei siihen ole perusteltua syytä. Em. lausuntoon viitaten palkkalautakunta päätti ehdottaa, ettei anomuksen tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin (5.6. 787 §).

Eläkesäännön muuttamista koskeva esitys. Reviisori Onni Viherheimo oli ehdottanut, että eläkesääntöä muutettaisiin siten, että täyden eläkkeen saantiin oikeuttavat palvelusvuodet omaava viranhaltija voisi erota virastaan ennen eläkeikää, mutta säilyttäisi silti jo siihen mennessä saavuttamansa eläkeoikeuden, jota hän pääsisi nauttimaan vasta täytettyään 63 v tai työkyvyttömyyden kohdatessa sitä ennenkin. Järjestelystä olisi se hyöty, että kaupunki voisi näin ennen eläkeikää eroavan sijalle saada uuden viranhaltijan, jolle jouduttaisiin suorittamaan vähemmän ikälisiä. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin ehdotuksen johdosta kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa, että ko. järjestely sisältäisi oleellisen periaatteellisen muutoksen voimassa olevaan eläkesääntöön. Eräissä muissa maissa tällainen oli toi-

meenpantu, mutta ei vielä Suomessa julkisen työnantajapiirin taholla. Kun tällainen muutos oleellisesti vaikuttaisi eläkesääntöihin koko maassa ja olisi siten käsiteltävä koko maan käsittävänä kysymyksenä, ei palkkalautakunta ilmeisesti voinut ryhtyä toimenpiteisiin ko. muutoksen aikaansaamiseksi (17.2. 234 §).

Useita *eläkkeellä olevia viranhaltijoita* otettiin viransijaisiksi hoitamaan joko omaa entistä virkaansa tahi muuta virkaa, jolloin heille yleensä maksettiin eläkkeen lisäksi hoitamansa viran loppupalkan ja eläkkeen välinen erotus (3.2. 174, 175 §, 17.2. 237 §, 3.3. 335 §, 28.4. 585 §).

Tri Margit Edgren-Andersonille saatiin maksaa viransijaisuusajalta virkaan kuuluva palkkaus ikä-, kalliinpaikan- ja sairaalalisineen vähennettynä kuitenkin hänen kaupungilta saamansa eläkkeen määrällä hänen hoitaessaan Nikkilän sairaalan osastolääkärin virkaa (16.10. 1 501 §).

Rakennusviraston eläkkeellä oleva esimies Niilo Nyström otettiin edelleen työ-sopimussuhteiseen palvelukseen samaan tehtävään. Kaupungininsinööri oli esittänyt, että Nyströmille saataisiin maksaa eläkkeen lisäksi 25 279 mk/kk. Palkkalautakunta päätti suostua esitykseen (16.6. 868 §).

Eläkkeellä olevalle mielisair.hoit. Erik Skogsterille saatiin suorittaa hänen toimiessaan tarvittaessa viransijaisena hoitamansa viran loppupalkan ja hänen eläkkeensä välinen erotus sekä hänen toimiessaan vuosilomasijaisena 17 000 mk/kk eläkkeensä lisäksi (3.2. 175 §).

Teurastamon toim.joht. Turusen eläkeasia. Kaupunginvaltuusto oli 24.2.1960 myöntänyt teurastamon silloiselle toimitusjohtajalle Reijo Turuselle eron virastaan 29.2.1960 lukien sekä jättänyt hänen syykseen väitettyjen väärinkäytösten tutkimisen poliisiviranomaisten tehtäväksi. Palkkalautakunta oli 23.6.1960 myöntänyt Turuselle hänen palvelusvuosiaan vastaavan osaeläkkeen. Tällöin ei ollut vielä luotettava selvitystä siitä, oliko Turunen syyllistynyt virkavirheisiin ja oliko hänen tämän perusteella katsottava menettäneen oikeutensa eläkkeen saamiseen. Näin ollen päätettiin siihen, että Turuselle oli eläkesäännön mukaan myönnettävä eläke ja kysymys eläkeoikeuden menettämisestä olisi jätettävä myöhempään ajankohtaan. Asian arvostelemista vaikeutti erityisesti se seikka, että asiamiestoimistolla ei ollut valtuuksia kuulustella muita kuin kaupungin palveluksessa olevia ja teurastamon halliesimiehen Åkermanin asema oli silloin lähinnä asianosaisen eikä todistajan asema. Myöhemmin syyttäjän jätettyä Åkermanin syytteeseen asettamatta oli hänen kertomalleen annettava todistajalausunnon arvo. Poliisin toimesta suoritettujen tutkimusten jälkeen oli Turunen asetettu raastuvanoikeudessa syytteeseen virkavelvollisuuksien vastaisesta menettelystä. Oikeudenkäynnin edistyttyä riittävän pitkälle voitiin pitää todennäköisenä, että Turusen syyllisyys hänen viakseen väitettyihin virkarikoksiin tullaan oikeuden taholta katsomaan selvitytyiksi. Tämän perusteella asiamiestoimisto alisti palkkalautakunnan harkittavaksi, olisiko asiassa jo ilmenneeseen nähden syytä julistaa Turusen eläkeoikeus jo tässä vaiheessa menetetyksi, kun oikeudenkäynti tulisi vielä kestäämään useita kuukausia. Teurastamolaitoksen lautakunta ilmoitti yhtyvänsä asiamiestoimiston esitykseen. Palkkalautakunta päätti julistaa ent. toim.joht. Reijo Turunen eläkeoikeuden menetetyksi 1.6.1961 alkaen (5.5. 623 §).

Kaupunginhallitus oli 21.6. varat. Reijo Turusen valituksen johdosta kumonnut palkkalautakunnan em. päätöksen ja palauttanut asian palkkalautakunnan kaupungin eläkesäännön mukaisessa järjestyksessä uudelleen käsiteltäväksi, sen jälkeen kun

3. Palkkalautakunta

teurastamolaitos oli tehnyt asiaa koskevan esityksen. Merkittiin, että kokouksessa oli käsillä paitsi aikaisemmissa vaiheissa kaupungin elimissä syntyneitä asiakirjoja myös Turusta vastaan Helsingin raastuvanoikeudessa jatketusta, tahallisesta virkarikoksesta ja virkamiehenä tehdystä petoksesta ajetun syyteasian pöytäkirjat sekä niihin merkityistä todistajanlausunnoista laadittu yhteenveto. Palkkalautakunta päätti julistaa ent. teurastamonjohtajan Reijo Turusen, jolle palkkalautakunta oli myöntänyt 294 palveluskuukauden ja 161 650 mk:n kuukausipalkan perusteella 87 130 mk:n suuruisen osaeläkkeen kuukaudessa 1.3.1960 lukien, eläkeoikeuden menetetyksi 1.8.1961 alkaen (7.7. 956 §).

Vuositilintarkastajat olivat kiinnittäneet huomiota teurastamon ent. toimitusjohtajan eläkekysymyksen käsittelyyn ja tällöin katsoneet, että palkkalautakunnan olisi tullut aikaisemmassa vaiheessa ryhtyä eläkeoikeuden lakkauttamista koskeviin toimenpiteisiin. Samalla tilintarkastajat esittivät harkittavaksi eläkeoikeuden menettämistä koskevien virkasäännön määräysten täydentämistä saadun kokemuksen valossa. Esittelijä totesi, että sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli myöntänyt toim.joht. Turuselle sairauden perusteella eron virasta 29.2.1960 lukien, palkkalautakunnalla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin käsitellä hänen jättämänsä eroanomus tavanmukaisessa järjestyksessä ja myöntää hänelle eläkesäännön mukainen osaeläke. Eläkeoikeuden menettäminen eläkesäännön 14 §:n mukaan edellyttää, että on olemassa tuomioistuimen päätös tai että kurinpitomenettely siihen liittyvine päätöksineen on saatettu loppuun. Näin ollen tilintarkastajien huomautus eläkeoikeuden lakkauttamistoimenpiteistä olisi todettava aiheettomaksi. Sitä vastoin oli katsottava, että tilintarkastajien huomautus eläkeoikeutta koskevien virkasäännön (eläkesäännön) määräysten täydentämisestä saadun kokemuksen valossa on aiheellinen siinä yhteydessä, jolloin kaupungin virka- ja eläkesääntö tulee uusittavaksi. Palkkalautakunta antoi lausuntonsa asiasta muuten esittelijän ehdotuksen mukaisesti paitsi korvasi siinä ao. lausuman seuraavasti: » — kaupunginhallituksen on katsottava samalla velvoittaneen palkkalautakunnan myöntämään Turuselle eläkkeen, joten palkkalautakunta katsoo menetelleensä asiassa oikein.» (14.8. 1 136 §, 18.8. 1 154 §).

Varat. Turunen oli valittanut kaupunginhallitukselle ko. palkkalautakunnan päätöksestä anoen, että tämä kumottaisiin ja hänelle myönnettäisiin oikeus eläkkeen saamiseen myöskin 1.8.1961 alkaen, koska ei oikeudenkäynnin aikana ollut esitetty hänen syyllisyyteensä nähden mitään uutta siihen verrattuna, mitä asiassa oli jo selvitetty silloin, kun palkkalautakunta myönsi valittajalle eläkkeen. Toiseksi valittaja katsoi, että asian arvosteleminen kurinpitonäkökohtia silmälläpitäen ei ollut mahdollista sinä aikana, jolloin häntä vastaan oli vireillä syyte virkarikoksesta ao. alioikeudessa. Asiamiestoimisto oli antamassaan lausunnossa todennut, että eläkesäännössä on edellytetty menettelyä, jonka mukaan eläkeoikeutta harkittaessa palkkalautakunta voi tutkia kysymyksen siitä, onko asianomainen ennen virkaeron saamista syyllistynyt sellaiseen tekoon, josta hänet olisi ollut kurinpitotoimin erotettava, mikäli kurinpitomenettely häntä vastaan olisi pantu aikoiinsa vireille. Kysymys on siis jälkiarvostelusta, jossa ei varsinaista kurinpitomenettelyä enää tapahdu eikä voi tapahtua, vaan asian arvostelee eläkkeen myöntäjä eli tässä tapauksessa palkkalautakunta. Palkkalautakunta päätti esittää aikanaan omaksumansa kannan mukaisesti ja asiamiestoimiston lausuntoon viitaten, että Turusen valitus olisi hylättävä (1.9. 1 247 §).

Sunnuntaityökorvausten laskeminen eläkeperusteisiin. Palokers. Gunnar Skarp oli anonut eläkettä 1.4. alkaen pyytäen samalla, että myös sunnuntaityökorvaukset otettaisiin huomioon eläkkeen suuruutta määrättäessä. Esittelijä oli huomauttanut, että sunnuntaityökorvaukset eivät ole eläkesäännön 7 §:n tarkoittamia lakiin perustuvia virkasivutuloja. Palkkalautakunta päätti kuitenkin, että Skarpin eläkettä myönnettäessä sunnuntaityökorvaukset on otettava mukaan eläkettä laskettaessa ja että eläkkeen lopullinen määrä on esitettävä uudelleen palkkalautakunnalle (3.3. 306 §, 10.3. 354 §).

Kaupunginhallitus oli alistanut tutkittavakseen em. palkkalautakunnan päätöksen, mikä merkittiin tiedoksi. Asiakirjat selityksineen päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle (24.3.436 §). Kaupunginhallitus oli 27.4. kumonnut palkkalautakunnan päätöksen em. asiassa ja kehottanut lautakuntaa myöntämään Skarpille eläkkeen laskematta eläkeperusteisiin sunnuntaityökorvauksia. Palkkalautakunta myönsi Skarpille eläkkeen tämän mukaisesti (12.5. 662 §).

Ent. palokers. Gunnar Skarp oli valittanut eläkeasiassaan kaupunginhallitukselle huomauttaen, että palkkalautakunnan olisi tullut hänelle eläkettä myöntäessään ottaa huomioon myöskin sunnuntaityökorvaukset eläkeperusteita laskettaessa. Valittaja viittasi eläkesäännön 7 §:ään, jossa määrätään otettavaksi »lakiin perustuvat sivutulot» huomioon eläkettä laskettaessa. Esittelijä mainitsi tämän johdosta, että virkasivutulolla on vanhastaan ymmärretty ns. sporttelituloja: pöytäkirjan lunastuksia, toimituspalkkioita yms., mutta ei suinkaan ylityö- eikä sunnuntaityökorvauksia, jotka perustuvat työaikalain määräyksiin. Kun v. 1953 oli käyty neuvotteluja viranhaltijajärjestöjen kanssa uudesta eläkesäännöstä, otettiin esille myös sunnuntaityökorvaukset. Järjestöjen edustaja Valtonen ehdotti ko. korvausten huomioon ottamista eläkepohjassa. Neuvottelujen puheenjohtaja J. Ståhlberg totesi, että ehdotuksen 6 §:ssä mainituilla palkkaeduilla tarkoitetaan viranhaltijan loppupalkkaa, joka käsittää peruspalkan ja hänen nostamansa ikälisät, eikä edustaja Valtonen ehdotusta näin ollen voitu katsoa oikeaan osuneeksi. Ei myöskään eläkesääntöä lopullisesti kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa käsiteltäessä tähän suuntaan meneviä muutoksia tehty. Tähän nähden ja kun palkkalautakunta on johdonmukaisesti koko eläkesäännön voimassaoloajan tulkinnut sitä niin, ettei sunnuntaityökorvauksia ole laskettava mukaan eläkepohjaan, esittelijä ehdotti, että valitus olisi esitettävä hylättäväksi. Palkkalautakunta yhtyi esittelijän kantaan (21.6. 907 §).

Uudenmaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossa Skarpin eläkettä koskevassa valitusasiassa palkkalautakunta päätti esittää, että sunnuntaityökorvaukset tulisi lukea hyväksi hänen eläkepohjaansa laskettaessa (22.9. 1 381 §).

Eläkkeen myöntäminen viran lopettamistapauksessa. Terveydenhoitolautakunta oli 5.9.1956 sanonut irti lääket.lis. Jorma Tuohimäen veneeristen tautien poliklinikan alilääkärin virasta, minkä jälkeen Tuohimäki oli anonut, että hänelle myönnettäisiin virkavuosiensa vastaava eläke, koska hän oli ilman omaa syytään joutunut eroamaan kaupungin palveluksesta. Palkkalautakunta oli 18.6.1957 hylännyt anomuksen. Kaupunginhallitus, jolle Tuohimäki oli valittanut ko. päätöksestä, hylkäsi valituksen, koska valittajalla virkasäännön 11 §:n mukaan olisi ollut mahdollisuus siirtyä toiseen kaupungin virkaan. Tuohimäki oli tämän jälkeen valittanut asiassa lääninhallitukseen huomauttaen, että häneltä oli tosin mainitussa alilääkärin virassa ollessaan tiedusteltu, suostuisiko hän ottamaan vastaan ne virkatehtävät, jotka kuulu-

3. Palkkalautakunta

vat kaupunginvaltuuston 21.3.1956 tekemällä päätöksellä ensin 27. palkkaluokkaan ja sittemmin 28. palkkaluokkaan siirrettyyn ko. alilääkärin virkaan. Koska mainittua virkaa, jonka haltijan virka-aikakin oli määrätty pitemmäksi kuin Tuohimäen päivittäinen virka-aika oli ollut, oli pidettävä perustettuna uutena virkana, johon hän virkasäännön nojalla ei ollut velvollinen siirtymään ja kun hän jouduttuaan irtisanomisen johdosta luopumaan kaupungin palveluksesta oli oikeutettu saamaan eläkkeen, oli Tuohimäki vaatinut, että kaupunginhallituksen päätös kumottaisiin ja hänelle myönnettäisiin eläkesäännön mukainen eläke. Lääninoikeus oli antamassaan päätöksessä todennut, että Tuohimäki oli virkasäännön 11 §:n 1 kohdan nojalla ollut velvollinen alistumaan kaupunginvaltuuston em. päätöksellä määrättyyn veneeristen tautien poliklinikan alilääkärin muutettuun virantoimitusvelvollisuuteen eikä hän niin ollen ollut ilman omaa syytään joutunut luopumaan kaupungin palveluksesta, mistä syystä lääninoikeus oli hylännyt valituksen. Tuohimäen valitettua edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen tämä oli kumoten lääninoikeuden, kaupunginhallituksen ja palkkalautakunnan päätökset palauttanut asian palkkalautakunnalle ilmoituksetta uudelleen käsiteltäväksi (5.5. 625 §).

KHO:n eläkepäätöksen aiheuttamat toimenpiteet. Palkkalautakunnan taholta päätettiin kiinnittää virastojen ja laitosten huomiota siihen, että edellä selostettu tri Tuohimäen eläkeoikeuden eväämistä koskeva asia olisi mahdollisesti johtanut toiseen lopputulokseen, jos kysymyksessä olisi ollut toinen samanluontoinen eikä perustettu uusi virka. KHO oli katsonut, että alilääkäri Tuohimäelle tarjottu uusi virka ei ollut samanluontoinen eikä hän niin ollen ollut velvollinen siihen siirtymään. Tästä syystä olisi vastaisuudessa syytä kiinnittää huomiota siihen, että tämän tapaisia virkojen järjestelyjä suoritettaessa olisi meneteltävä siten, että aikaisempi virka suoraan muutetaan uudeksi viraksi (5.5. 626 §).

Verovirastosta ja kaupungin työnvälitystoimistosta valtiolle siirtyneiden ylimääräiset eläkkeet. Kaupunginvaltuusto oli 7.10.1959 päättänyt, että sellaiselle verovirastossa palvelevalle viranhaltijalle, jolla on vähintään 10 eläkkeeseen oikeuttavaa palveluvuotta ja joka v:n 1960 loppuun mennessä siirtyy valtion vastaavan toimen haltijaksi ja jolle suoritettava palkkaus on vähintään 500 mk alempi hänen kaupungin virasta nauttimaansa palkkausta, myönnetään sen suuruinen ylimääräinen eläke, joka vastaa palkkausten erotusta. Työnvälitystoimiston muuttumisen johdosta 1.1.1961 lukien valtion virastoksi tehtiin vastaava päätös ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä kaupungin palveluksesta valtion palvelukseen siirtyville. Em. viranhaltijat olivat 9.2.1961 jättäneet kaupungille kirjelmän, missä he anoivat, että ko. ylimääräisiä eläkkeitä korotettaisiin samassa suhteessa kuin kaupungin varsinaisia eläkkeitäkin. Valtuuston mainittujen eläkkeiden myöntämistä koskevan päätöksen 2 kohta kuului seuraavasti: »Mikäli edellä tarkoitettun valtion viran tai toimen haltijan tai tilapäisen toimihenkilön palkkaus myöhemmin nousee tai laskee, tarkistetaan ylimääräisen eläkkeen suuruus vastaavasti. Kaupungin palkkoihin suoritettavat tarkistukset ja korotukset eivät valtion palvelukseen siirtymisen jälkeen enää vaikuta ko. ylimääräiseen eläkkeeseen. Sitä vastoin viranhaltijalle valtion palveluksessa maksettavat uudet ikälisät sekä mahdollisesti suoritettavat tarkistukset tms. pienentävät tai suurentavat ylimääräistä eläkettä vastaavasti. Milloin ko. eläkkeen saaja siirtyy myöhemmin verovirastossa tai työvoimapiirissä korkeammin palkatuksi viran- tai toimenhaltijaksi, pienenee ylimääräinen eläke palkkauksen nousua vastaavalla määrällä tai

häviää kokonaan.» Mainitut valtuuston päätökset perustuivat siihen, että haluttiin helpottaa ko. viranhaltijain siirtymistä valtion palvelukseen. Eläkesäännössä ei myöskään ollut mitään määräyksiä eläkeoikeudesta tämänkaltaisten tapausten varalle. Palkkalautakunta oli lausunnossaan esittänyt em. anomukset hylättäviksi. Kaupunginhallitus palautti kuitenkin 24.3.1961 asian uudelleen palkkalautakunnan käsiteltäväksi. Veroviraston entiset kaupungin viranhaltijat olivat 25.4. esittäneet uuden anomuskirjelmän, missä mm. todetaan, että hakijoiden käsitys siitä, että heidän palkkatasonsa olisi valtion palvelukseen siirtymisen jälkeen pysynyt entisellään, on väärä, sillä valtuuston päätöstä oli ryhdytty tulkitsemaan siten, että elinkustannusten nousun vuoksi valtion palkkoihin suoritettavat korotukset otetaan eläkettä pienentävinä tekijöinä huomioon. Tällaisen tulkinnan perusteella esim. eläke, joka 31.12.1959 oli 5 000 mk, oli pienentynyt 1 660 mk:ksi kuukaudessa. Näin ollen heidän palkkatasonsa on laskenut. Hakijat katsoivat, että tulkinta, jonka mukaan rahanarvon alenemisesta johtuvien tarkistusten huomioon ottaminen vähentävänä tekijänä ei ole kohtuullinen. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että ko. ylimääräiset eläkkeet poikkeavat perusteittensa puolesta muista vastaavista eläkkeistä. Kaupungille ko. eläkkeistä johtuva lisärasitus johtui osittain siitä, ettei kaupungin eläkesäännössä ole otettu huomioon tapausta, jossa kokonainen hallinnonala siirtyy kunnalta valtiolle ja osittain siitä, että lainsäädäntö siirtymämääräysten osalta jäi puutteelliseksi. Näin ollen ylimääräisiä eläkkeitä koskevat määräykset tulivat melko ankariksi. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle kohtuuskäytöksen perusteella ehdottaa, että em. päätöstä muutettaisiin näin kuuluvaksi: »Tässä päätöksessä tarkoitettavat ylimääräiset eläkkeet tarkistetaan samassa suhteessa kuin kaupungin muitakin ylimääräisiä eläkkeitä tarkistetaan. Muuten eivät kaupungin palkkoihin tai eläkkeisiin suoritettavat tarkistukset ja korotukset vaikuta ko. eläkkeisiin. Valtion palveluksessa viranhaltijoille maksetut uudet ikälisät, kuoppakorotukset tms. samoin kuin valtion virkamiehille tasokorotuksen muodossa myönnettyt yleiskorotukset sikäli kuin ne ylittävät kaupungin vastaavat korotukset, pienentävät ylimääräistä eläkettä vastaavasti» (5.6. 771 §).

Verojohtaja Erkki Sirviön anomukseen, joka koski hänen ylimääräisen eläkkeensä oikaisemista, palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle ehdottaa, että tämän osalta tehtäisiin samanlainen tarkistuspäätös kuin edellä on selostettu muita veroviraston viranhaltijoita koskevien ylimääräisten eläkkeiden osalta (5.6. 772 §).

Ylimääräisten eläkkeiden myöntäminen Pasilan lastenseimen keittäjälle ja lastenhoitajalle. Pasilan Lastenseimi -yhdistys oli esittänyt, että kaupunki ottaisi ko. seimen hallintaansa ja sen palveluksessa olevat keittäjä Elli Halosen, s. 1898, ja lastenhoitaja Hagar Jäntereen, s. 1905, vanhoina työntekijöinä Pasilan lastenseimen palvelukseen tai myöntäisi heille palvelusvuosien perusteella ylimääräiset eläkkeet. Anomuksen johdosta 24.3. antamassaan lausunnossa palkkalautakunta ilmoitti, että sen käsityksen mukaan kohtuulliseksi vaatimukseksi olisi asetettava, että kumpikin ko. henkilöistä kaupungin palvelukseen siirryttyään palvelisi vähintään 5 v ennen eläkkeelle siirtymistään, edellyttäen että he eivät terveydellisistä syistä ole pakotettuja eroamaan aikaisemmin. Lääkärintodistusten tarkastajan lausunnon mukaan nti Halonen oli terveytensä puolesta katsottava vähemmän sopivaksi otettavaksi kaupungin palvelukseen keittäjän toimeen. Nti Jänterettä ei myöskään voitu pitää terveytensä puolesta täysin sopivana lastenhoitajaksi. Molempien voitiin päättää olevan

3. Palkkalautakunta

siinä määrin säännölliseen työhön pysyvästi kykenemättömiä, että eläkkeen myöntäminen oli katsottava perustelluksi, mikäli se muutoin saattoi tulla kysymykseen. Esittelijä totesi, että mainitut henkilöt joutuivat eroamaan toimestaan kaupungin toimenpiteen johdosta. Kun he kuitenkin eivät olleet olleet lainkaan kaupungin palveluksessa, oli ylimääräisen eläkkeen myöntäminen vain kohtuusperusteilla puollettavissa. Kuitenkin oli katsottava, että yhtä suuren eläkkeen myöntäminen kuin vastaavanlaisista kaupungin viroista palvelusajan perusteella laskien maksettiin, olisi kohtuutonta, mistä syystä palkkalautakunta päätti esittää, että ko. henkilöille tulisi myöntää niin suuri ylimääräinen eläke, että se vastasi 50 % eläkesäännön mukaisesta määrästä (26.5. 747 §).

Lastensuojelulautakunnan alainen opettaja Annikki Korento oli anonut kaupungilta eläkettä 1.9.1960 lähtien, koska hänen virkasuhteensa kaupunkiin oli ilmoitettu päättyneeksi tällöin. Korento siirrettiin kuitenkin hoitamaan Oppilaskoti Toivolan päivähuoltolan tp. ohjaajan tehtäviä ja kaupunginhallitus kehotti lastensuojeluvirastoa suorittamaan virkasäännön 11 §:n 2 kohdan mukaisesti Korennolle henkilökohtaisena palkanlisänä 21. ja 18. palkkaluokkien välisen erotuksen sinä aikana, jolloin hän hoiti mainittuja tehtäviä. Palkkalautakunta hylkäsi em. eläkeanomuksen, koska anojan virkasuhde kaupunkiin edelleen jatkui. Kaupunginhallitus kumosi 9.3.1961 palkkalautakunnan päätöksen ja kehotti lautakuntaa myöntämään Korennolle eläkkeen 1.1.1961 alkaen. Kaupunginhallituksen päätös merkittiin tiedoksi ja Korennolle myönnettiin hänen palvelusvuosiensa vastaava eläke mainitusta ajankohdasta lukien (5.5. 620 §).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavista asioista: ulosottoviraston kertyneiden lunastusten jakaminen (27.1. 124 §); luovutetun alueen viranhaltijain palvelusaikojen hyväksilukeminen (27.1. 125 §); terveysisarten velvollisuus pysyä kaupungin palveluksessa 65-vuotiaiksi (27.1. 136 §); toimistovirkojen pätevyysluokitusta selvittävän komitean mietintö (10.2. 186 §) 24.2, 282 §); satamalaitoksen vs. kamr. Mainio Kauppalan valitus häntä koskevasta satamalautakunnan varoituspäätöksestä (10.3. 361 §); Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kemistin ja laborantin työaikojen järjestely (24.3. 431 §); hallihenkilökunnan työajan ym. järjestelyä koskeva ehdotus (10.2. 209 §, 21.6. 900 §); eräiden ammattioppilaitosten työpöytävirkojen muuttaminen ammattiopettajan viroiksi (25.8. 1 178 §, 1.9. 1 248 §); kansakoulujen siivoojien kesäajan työsuhteen ja palkkauksen järjestäminen (24.3. 419 §, 14.4. 515 §); Helsingin kunnallisten koulujen henkilökuntayhdistyksen esitys kahden siivoojan virkavapaudesta (24.3. 420 §); Kuntien Konemestarit -yhdistyksen esitys puhdistuslaitoksien vuorokonemestarien 3-vuorotyöjärjestelmän muuttamisesta (24.3. 428 §); kirjaston rationalisoimiskomitean mietintö kaupunginkirjaston uudelleenjärjestelyistä (14.4. 516 §); kirjastovirkojen pätevyysvaatimusten määrittely (21.4. 564 §); huoltoviraston viranhaltijatarpeen lisäys työajan lyhentämisen vuoksi (5.5. 642 §); sähkö-, kaasu- ja vesilaitoksen toimistopäälliköiden ja vastaavien virkojen uudelleenjärjestely (12.5. 666—668 §, 19.5. 693—695 §, 24.5. 724§); viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n muuttaminen sairaalalääkärien palkkauksen uudelleenjärjestelyn yhteydessä (5.5. 632 §, 12.5. 671 §, 19.5. 698 §, 26.5. 746 §, 5.6. 775 §); teknillisen ammattikoulun rehtorin sijaisen palkan ja työajan järjestely (16.6. 844 §); kotisairaanhoidon aloittaminen ja siihen liittyvien virkojen perustaminen Marian sairaalaan (7.7. 950 §); huoltolaitosten lääkärinvirkojen siirtäminen II kieli-

taitoluokasta III kielitaitoluokkaan (14.8. 1 130 §); esitys viransijaisten palkkaamisesta vss-kursseille osallistuvien opettajien opetustuntien hoitamista varten (15.9. 1 317 §); vuosilomakorvauksen suorittaminen rait.vaun.kulj. K. Modigille (22.9. 1 383 §); kiinteistöviraston eräiden virkojen uudelleenjärjestely (22.9. 1 379 §); lastensuojelulautakunnan paikallisasiamiesten palkkioiden sekä matka- ja päivärahakorvausten uudestijärjestely (9.10. 1 437 §); Outamon vastaanottokodin hoitajan ja talonmieskaitsijan virkaa koskevat järjestelyt (9.10. 1 477 §); Mielisairaanhoidtajain Liiton esitys Nikkilän sairaalan obduktioissa avustavan hoitajan palkkioista (16.10. 1 515 §); röntgenhoit. Lea Leppäkorven valitus palkkalautakunnan virkavapauden myöntämisestä koskevasta päätöksestä (30.10. 1 590 §); palopäällystön ja -miehistön sunnuntaityön ym. korvauserusteiden muuttaminen (30.10.1 601 §); erityisen palkanlisän suorittaminen erälle kodinhoitajille (13.11. 1 663 §); johtavan viranhaltijakunnan palkkajärjestelykomitean ehdotus (13.11. 1 672 §); asiamiestöimiston johtosäännön muutosehdotus (4.12. 1 771 §); Väinämöisenkatu 27 kiinteistön käyttösuunnitelmaan liittyvät virkajärjestelyt (4.12. 1 772 §).
